Uimire şi cutremur

Amélie Nothomb

Amelie Nothomb s-a născut în 1967 la Kobe (Japonia). Este fiica unui ambasador belgian şi nepoata omului politic Charles-Ferdinand Nothomb, descendenta unei ilustre familii bruxeleze care a adus provincia Luxemburg regatului Belgiei. Copilăria şi adolescenţa ei sînt de fapt o lungă călătorie prin lume: îşi petrece primii trei ani de viaţă în Japonia, urmează China (Beijing), SUA (New York), Bangladesh, Birmania, Laos. în 1984, îşi începe la Universite Libre de Bruxelles studiile de filologie. Adolescentă anorexică, Amelie mărturiseşte că abia la treizeci şi patru de ani a reuşit să se accepte „fizic", vindecîndu-se printr-o bulimie... a cititului şi a scrisului: de zece ani, în fiecare toamnă un roman, imediat trecut în fruntea listei de *best-sellers. Igiena asasinului*, prima ei carte, publicată la doar douăzeci şi patru de ani, s-a vîndut în peste 300 000 de exemplare, iar *Uimire şi cutremur* (Marele Premiu pentru roman decernat de Academia Franceză) s-a vîndut în aproape o jumătate de milion de exemplare. Tradusă peste tot în lume, invitată de mai multe ori la „Bouillon de culture", celebra emisiune a lui Bernard Pivot, Amelie Nothomb beneficiază de un portret compus din superlative: „fenomen literar şi mediatic", „talent stupefiant", „succes fenomenal".

Japonia dincolo de clişee

„JAPONEZI. N-au inventat nimic, au copiat totul. Se situează între tradiţie şi modernitate. Japonezul stă cu spatele la monumente pentru ca să fie fotografiat de un alt japonez."

Definiţia de mai înainte se află în spirituala carte a lui Alain Schifres, carte ce reia celebrul proiect al lui Flaubert şi se intitulează *Le nouveau dictionnaire des idees recues, des propos convenus et des tics de langage* (Lattes, 1998). Alain Schifres reţine, după cum uşor se vede, trei dintre stereotipurile noastre despre japonezi. Reprezentările *celuilalt* sînt, se ştie, inevitabil simplificatoare. în plus, ele se schimbă în timp, nu doar fiindcă *celălalt* evoluează, ci şi fiindcă noi înşine ne transformăm. Japonia a fost întotdeauna percepută ca o civilizaţie diferită, îndepărtată („Extremul Orient") şi exotică. o carte de vulgarizare a lui Florin Vasiliu, apărută acum patru ani, se intitulează -aţi ghicit – *Japonia necunoscută* (editura „Haiku" – însuşi numele editurii se înscrie în zona stereotipurilor). o simplă parcurgere a titlurilor capitolelor ne aduce sub ochi elemente previzibile: muntele Fujiyama, cutremurele, cultul shinto, scrierea japoneză, samuraiul, zen, ceremonia ceaiului, drama NO, ikebana, grădina japoneză, teatrul kabuki, templul, Hokusai, Shogun, geisha, kimono, bonsai, artele marţiale etc., etc. La un alt nivel şi, bineînţeles, cu alte mijloace intelectuale, Roland Barthes vedea Japonia, într-un eseu faimos, drept un imperiu al semnelor (*L'Empire des signes*, Skira, 1970). Semnul japonez, scria Barthes, e în acelaşi *timp puternic şi vid.* Politeţea, spre exemplu, îi apărea ca fiind prin excelenţă un *exerciţiu al vidului*. Schimbul de semne înlocuind practic discursul, Barthes vorbea – în jargonul semiotic atunci la modă – şi de „tremurul semnificantului", observabil în scriere, hrană, spectacolul străzii etc. În fine, autorul *Imperiului semnelor* considera că, spre deosebire de omul occidental, japonezul este în chip natural politicos, fără urmă de suspiciune sau ipocrizie. Un sfert de secol mai tîrziu, Michel Butor publica o carte de o factură oarecum asemănătoare, cu titlul *Le Japon depuis la France. Un reve ă l'ancre* (Hatier, 1995). Interesul cărţii stă şi în faptul că trece în revistă cele mai relevante imagini ale Japoniei aşa cum apar ele în cultura franceză, de la Voltaire şi enciclopedişti (de fapt, Montesquieu e primul scriitor important care vorbeşte, în *L'Esprit des lois*, despre Japonia) pînă la Claudel, Michaux, Roubaud şi, fireşte, Barthes. Să nu uităm că, în urmă cu un secol, imaginea dominantă este aceea dată de romanele lui Pierre Loti, cu *Madame Chrysanteme* în primul rînd, din care s-a inspirat Puccini în *Madame Butterfly*. Japonia, observă Butor, era atunci o ţară eminamente exotică, pe care Loti nici măcar nu o lua cu adevărat în serios (Japonia – spaţiu al

miniaturalului, al inocenţei infantile paradisiace, al bizareriilor comice, dar, deja, ţară unde modernizarea risca să distrugă tradiţiile şi să întredeschidă porti către necunoscut). Nu mult mai tîrziu, schim-barea de perspectivă e frapantă, centrele de greutate ale lumii se deplasează şi Japonia devine nu doar Extremul Orient în raport cu Europa, ci şi Occidentul în raport cu Statele Unite. Pentru ca al doilea război mondial să producă o teribilă ruptură şi ulterior să se vorbească, admirativ, dar şi cu o anume teamă despre „miracolul japonez".

E, acesta, cel mai recent dintre stereotipuri. Privilegiem acum imaginea modemităţii şi a tehnologiei triumfătoare. Jurnalele de actualităţi ne prezintă invariabil zgîrie-norii din Tokyo şi Osaka, autostrăzile şi podurile suspendate, clădirile uriaşe concepute să reziste la cutremure, metroul, reclamele luminoase, furnicarul de pe străzi. S-a impus mitul japonezului capabil să producă orice, la cele mai înalte standarde: automobile, televizoare, calculatoare, aparate de fotografiat, telefoane mobile ş.a.m.d. Dacă îşi pun în minte Japonezii dovedesc că pot învăţa şi fotbal, au organizat de altfel impecabil (împreună cu alţi „miraculaţi", coreenii din sud) campionatul mondial, unde am văzut cum s-au constituit, echitabil şi fară discriminări, grupe de suporteri (evident, entuziaşti) pentru fiecare echipă participantă. deunăzi, telejurnalele dădeau secvenţe de la (să vezi şi să nu crezi!) „festivalul sambei", cu japoneze costumate şi tremurînd din coapse precum braziliencele la carnavalul de la Rio de Janeiro. Japonia e, s-ar zice, infinit primitoare la tot ce vine din Statele Unite şi la tot ce ţine de societatea spectacolului: fotbaliştii îşi fac părul blond, tinerii divinizează starurile muzicii rock şi pop (un film extraordinar pe această temă a făcut Jim Jarmush, cu un cuplu de tineri japonezi în pelerinaj la Memphis, oraşul lui Elvis Presley), în concediu vin în grup în Europa occidentală şi „bifează" obiectivele importante, sînt clienţi privilegiaţi ai caselor de modă şi ai magazinelor duty-free, au impus, pe unde au trecut, restaurantele *karaoke* – pe scurt, sînt campioni ai mondializării, aparent fără complexe şi fară traume. Reuşita lor a creat o altă mitologie: secretul stă în ordine, disciplină, tenacitate, spirit de echipă, eficienţă, rigoare.

Iată de ce scurtul şi atît de amuzantul roman al lui Amelie Nothomb, *Uimire şi cutremur*, produce, neîndoielnic, un puternic efect de surpriză. Tînăra autoare a cunoscut Japonia în profunzime. Fiică de ambasador, s-a născut la Kobe, şi-a trăit primii ani de viaţă în Ţara (haideţi să cedăm ţentaţiei clişeului) Soarelui Răsare, a călătorit apoi prin lume, iar la începutul anilor '90 s-a întors în Japonia hotărîtă să se instaleze un timp într-o cultură şi într-un spaţiu care o fascinau şi pe care credea că le cunoaşte foarte bine. Decizie, vai, plină de imprevizibile şi neplăcute consecinţe. Se angajează la întreprinderea Yumimoto din Tokio, o companie uriaşă care

posedă şi un puternic sector de Import-Export. Descoperă o lume strict ierarhizată, unde fiecare individ are un şef, iar cei care nu sînt şefi, cum e cazul autoarei, sînt la ordinele tuturor şefilor. I se repartizează un (destul de vag) post de secretară. Îşi ia rolul în serios, dar constată, curînd, că de fapt nu i se cere să facă mai nimic. Utilizează codurile culturale despre care ştie că aparţin de cea mai autentică tradiţie niponă (servitul ceaiului, de pildă), însă barierele ierarhice par de netrecut. Nici urmă de transparenţă, de curtoazie, de eficienţă ireproşabilă: i se dau sarcini tot mai absurde şi mai penibile, cum ar fi fotocopierea absolut inutilă a unui teanc de hîrtii, operatie repetată în mai multe rînduri la ordinul unui şef sub pretext că n-ar fi aliniat „la milimetru" paginile în copiator. Se acoperă de ridicol cînd încearcă să ducă la capăt alte dispoziţii ale şefilor, care de care mai plicticoasă şi depăşind competenţele ei. Strategia e clară: Amelie trebuie să se simtă umilită, să admită că nu poate face faţă îndatoririlor profesionale şi că, în definitiv, e de-a dreptul retardată intelectual. În cele din urmă, Amelie ajunge femeie de serviciu, la toaletele de la etajnl patruzeci şi patru. Va pleca din companie supunîndu-se ritualurilor locului, adică umilindu-se o dată în plus, mulţumind pentru înţelegere şi recunoscînd că a devenit conştientă de gravele ei deficienţe intelectuale.

Romanul e de fapt (Amelie Nothomb însăşi a făcut această precizare) o mărturie autobiografică. Nu avem nici un motiv să-i punem la îndoială autenticitatea. Autoarea scoate în evidenţă fractura culturală, imposibilitatca comunicării: „celălalt" (în speţă, Occidentul) este marginalizat şi, în final, exclus. Amelie „iese din rînd" şi e sancţionată necruţător. Sînt în roman o mulţime de scene memorabile pline, nu o dată, de un haz enorm. Maşinăria companiei Yumimoto funcţionează într-adevăr impecabil, numai că funcţionează uneori în gol şi, pe de altă parte, îl striveşte pe oricine încearcă să se abată de la mişcările reglate cu precizie de ceasornic. Sîntem la mare distanţă de miturile şi de imaginile consacrate. Alertă, spirituală, expresivă, povestirea lui Amelie Nothomb seduce şi convinge. Romanul, care a obţinut Marele Premiu al Academiei Franceze, l-a tentat şi pe regizorul Alain Corneau, iar filmul (realizat în cartierul parizian La Defense, alt simbol al modernităţii agresive) e programat să iasă pe ecrane la începutul anului 2003. Detaliu nostim şi, totodată, semnificativ: pentru rolul frumoasei Fubuki, pe care Amelie Nothomb o descrie ca pe o femeie foarte înaltă, Alain Comeau a angajat un manechin de 1,80 înălţime, Kaori Tsuji; n-a găsit, declară regizorul, nici o actriţă japoneză care să fie atît de înaltă, în Japonia o femeie ce măsoară mai mult de 1,63 riscă să nu-şi găsească nici o slujbă deoarece bărbaţii japonezi sînt, în majoritate, scunzi...

M-am amuzat, după lectura cărtii lui Amelie Nothomb, să răsfoiesc o lucrare „de specialitate", un masiv volum al unui anume Roland Dore,

intitulat *Întreprinderea Britanică, Întreprinderea Japoneză* (Editura Tehnică, Chişinău, 1998). Autorul, profesor la Massachussets Institute of Thechnology, compară amănunţit două mari companii, English Electric şi Hitachi. Aflăm fel de fel de lucruri despre concernul japonez, spre exemplu că „firma Hitachi este preocupată de moralul angajaţilor ei" („în timp ce firma English Electric nu"...), că Hitachi face extrem de rar concedieri, că angajatul neascultător este „ori acoperit de oprobriul public şi reîntors pe calea cea bună şi dreaptă, ori pleacă singur, deoarece nu mai poate suporta presiunea morală", că deviza înscrisă pe pereţii birourilor este „O lume fară bunătate este macabră, iar o lume fără muncă este decadentă" etc. Cititorul cărţii lui Amelie Nothomb va avea, fie şi doar pe marginea acestor scurte citate, de meditat. Foarte interesant mi s-a părut şi „Imnul Firmei Hitachi", din care voi transcrie un pasaj:

„Peste dealuri şi peste văi, totul ne cheamă
şi totul ne răspunde.
Sîntem uniţi şi ale noastre visuri avem,
Noi sîntem oamemi Hitachi, treji şi-ntotdeauna gata oriunde
Să îmbunătăţim starea de confort a celorlalţi
Mare este mîndria noastră pentru produsele
noastre, pentru casă
Toate capacităţile noastre sînt bine rafinate şi cultivate.

Cu o sinceritate care penetrează oţelul
Necontenit noi muncim
Obstacolele le depăşim, călcînd chiar şi pe
calea cea-nspinată,
Spiritul Hitachi ne poartă înainte,
Constienţi de onoarea rasei noastre.
Noi sîntem deja bine cunoscuţi în toată
lumea «cei de la Hitachi»".

Amelie Nothomb nu ne spune dacă firina Yumimoto are şi ea un imn. Sincer să fiu, eu cred că acest imn există, dar „cei de la Yumimoto" n-au considerat-o demnă să o înveţe ciivintele şi să o lase să-l cînte alături de ei.

Alexandru Călinescu

Domnul Haneda era şeful domnului Omochi, care era şeful domnului Saito, care era şeful domnişoarei Mori, care era şefa mea. Iar eu nu eram şefa nimănui.

Am putea spune lucrurile şi altfel. Eram la ordinele domnişoarei Mori, care era la ordinele domnului Saito, şi aşa mai departe, cu precizarea că, în aval, ordinele puteau sări peste treptele ierarhice.

Aşadar, în compania Yumimoto, eram la ordinele tuturor.

Pe 8 ianuarie 1990, liftul mă scuipa la ultimul etaj al imobilului Yumimoto. Fereastra din capătul holului m-a aspirat ca hubloul spart al unui avion, Departe, foarte departe, era oraşul – atît de departe încît mă îndoiam că aş fi pus vreodată piciorul pe-acolo.

Nici măcar nu-mi trecuse prin cap c-ar fi trebuit să mă prezint la receptie. La drept vorbind, în capul meu nu mai era nici un gînd, ci doar fascinaţia în faţa vidului, dincolo de peretele de sticlă.

În spatele meu, o voce răguşită sfîrşi prin a-mi pronunţa numele. M-am întors. Un bărbat de vreo 50 de ani, mic, slab şi urît, mă privea cu nemulţumire.

— De ce nu v-aţi anunţat sosirea la recepţie? mă întrebă.

Negăsind nici un răspuns, n-ain spus nimic. Am lăsat capul şi umerii în jos, constatînd că, în doar zece minute, fără să fi pronunţat nici un cuvînt, facusem deja o impresie proastă, în ziua intrării mele în compania Yumimoto.

Bărbatul îmi spuse că se numea domnul Saito. Mă conduse printr-o mulţime de săli imense unde mă prezentă unui puhoi de oameni ale căror nume le uitam pe măsură ce le rostea.

M-a introdus apoi în biroul unde rezida şeful său, domnul Omochi, care era enorm şi înfricoşător, lucru ce dovedea că era vicepreşedinte.

Pe urmă îmi arătă o uşă, anunţîndu-mă cu un aer solemn că în spatele ei se afla domnul Haneda, preşedintele. Era de la sine înţeles că nici nu mă puteam gîndi să-l întîlnesc.

În cele din urmă, m-a condus într-o sală gigantică în care lucrau vreo patruzeci de persoane. Mi-a indicat locul meu, care era

chiar în faţa şefei mele directe, domnişoara Mori. Aceasta era în şedinţă şi avea să mă întîlnească la începutul după-amiezii.

Domnul Saito mă prezentă în cîteva cuvinte celor de faţă, după care mă întrebă dacă-mi plăceau provocările. Era clar că nu aveam dreptul să răspund negativ.

— Da, zisei.

A fost primul cuvînt pe care l-am rostit în companie. Pînă aici mă mulţumisem să dau din cap.

„Provocarea" pe care mi-o propuse domnul Saito consta în a accepta invitaţia unui anume Adam Johnson de a juca golf cu el duminica următoare. Trebuia să-i scriu acestui domn o scrisoare în engleză pentru a-l înştiinţa.

— Cine-i Adam Johnson? avui neghiobia să întreb.

Şeful meu oftă exasperat şi nu răspunse. Oare era aberant să nu ştii cine-i Adam Johnson? Sau întrebarea mea era indiscretă? N-am înţeles niciodată şi niciodată n-am aflat cine era Adam Johnson.

Exercitiul mi s-a părut uşor. M-am aşezat şi am scris o scrisoare cordială:

Domnul Saito se bucura la gîndul că avea să joace golf duminica următoare cu Adam Johnson şi îi transmitea salutări amicale. Am dus scrisoarea şefului.

Domnul Saito o citi, scoase un icnet de dispreţ şi-o rupse:

— De la început.

M-am gîndit că fusesem prea amabilă sau prea familiară cu Adam Johnson şi am redactat un text rece şi distant:

Domnul Saito lua act de decizia domnului Johnson şi, conform voinţei acestuia, va juca golf cu el.

Şeful meu citi, scoase un icnet de dispreţ şi o rupse:

— De la început.

Îmi venea să întreb unde greşisem, dar era clar că şeful meu nu tolera întrebările, dovadă fiind reacţia sa la investigaţia mea asupra destinatarului. Trebuia aşadar să aflu singură cum trebuia să mă adresez misteriosului Adam Johnson.

Am petrecut orele următoare întocmind misive către acest jucător de golf. Domnul Saito îmi ritma productia rupînd-o, fară vreun alt comentariu în afară de icnetul acela care trebuie să fi fost un refren. De fiecare dată trebuia să inventez altă for-mulare.

Exerciţiul ăsta era însă şi unul stilistic, deloc lipsit de interes,

de tipul: „Frumoasă marchiză, ochii tăi frumoşi mă fac să mor de dor"[1]. Exploram categorii gramaticale în mutaţie: „Şi dacă Adam Johnson ar deveni verbul, duminica următoare subiectul, jucatul de golf complementul direct, iar domnul Saito adverbul? Duminica viitoare acceptă bucuroasă să vină să Adamjohnsoneze un jucat de golf domn Saitoceşte. Şi zbang în capul lui Aristotel!".

Abia ce începusem să mă amuz cînd m-a întrerupt şeful: făcu bucăţi a nu ştiu cîta scrisoare fără s-o citească măcar şi-mi spuse că a sosit domnişoara Mori.

— După-amiaza asta veţi lucra cu ea. Pînă atunci, aduceţi-mi o cafea.

Era deja ora două după-amiaza. Gamele şi variaţiunile mele epistolare mă absorbiseră într-atîta încît nu mă gîndisem să fac nici cea mai mică pauză.

Am pus ceaşca pe biroul domnului Saito şi m-am întors. O fată înaltă şi lungă ca un arc veni spre mine.

De fiecare dată cînd mă gîndesc la Fubuki, revăd arcul nipon – mai mare decît un bărbat. De-asta am botezat compania „Yumimoto", adică „lucrurile arcului".

Şi ori de cîte ori văd un arc îmi amintesc de Fubuki, mai înaltă decît un bărbat.

— Domnişoara Mori?

— Spuneţi-mi Fubuki.

Nu mai ascultam ce-mi spunea. Domnişoara Mori măsura cel puţin un metru optzeci, talie pe care puţini bărbaţi japonezi o ating. Era zveltă şi de o graţie răpitoare, în ciuda rigidăţii nipone căreia nu i se putea sustrage. Dar ceea ce mă înmărmurea era splendoarea chipului său.

Îmi vorbea, auzeam sunetul vocii sale blînde şi pline de inteligenţă. Îmi arăta nişte dosare, îmi explica despre ce era vorba, surîdea. Nu-mi dădeam seama că nu o ascultam.

După aceea, m-a invitat să citesc documentele pe care le pregătise pe biroul meu, aflat faţă în faţă cu al său. S-a aşezat şi a început să lucreze. Am răsfoit cu docilitate hîrtiile pe care mi le dăduse de studiat. Erau nişte liste şi regulamente.

---

[1] „Belle marquise, vos beaux yeux me font mourir d'amour" - Moliere, *Le Bourgeois gentilhomme,* actul II, scena 6 (n.t.).

La doi metri în faţa mea, spectacolul chipului său era captivant. Cu ochii ple-caţi asupra cifrelor, nu putea să vadă că o studiam. Avea cel mai frumos nas din lume, nasul japonez, nasul acela inimitabil, cu nări delicate pe care le recunoşti dintr-o mie. Nu toţi niponii au nasul ăsta, dar dacă cineva are un astfel de nas, atunci nu poate fi decît de origine niponă. De-ar fi avut Cleopatra un nas ca ăsta, geografia planetei ar fi fost serios zdruncinată.

La sfîrşitul zilei, ar fi fost o meschinărie să mă gîndesc că nici una dintre competenţele pentru care fusesem angajată nu-mi servise la nimic. La urma urmei, tot ce voisem era să lucrez într-o între-prindere japoneză. Şi reuşisem.

Am avut impresia că petrecusem o zi excelentă. Zilele care au urmat mi-au confirmat-o.

Nu înţelegeam deocamdată care era rolul meu în această întreprindere, dar îmi era indiferent. Domnul Saito părea să mă considere lamentabilă, ceea ce-mi era şi mai indiferent. Eram încîntată de colega mea. Prietenia ei mi se părea o raţiune mai mult decît suficientă pentru a petrece zece ore pe zi în sînul companiei Yumimoto.

Tenul ei alb şi totodată mat era acela despre care vorbeşte atît de bine Tanizaki. Fubuki întruchipa la perfecţie frumuseţea niponă, cu excepţia stupefiantă a taliei sale. Chipul său o înrudea cu „garoafa vechii Japonii", simbolul tinerelor de viţă nobilă din vremurile de odinioară: aşezat pe silueta aceea imensă, era menit să domine lumea.

Yumimoto era una dintre cele mai mari companii din univers. Domnul Haneda conducea sectorul Import-Export, care vindea şi cumpăra tot ce exista de-a lungul şi de-a latul întregii planete.

Catalogul de Import-Export Yumimoto era versiunea titanică a celui al lui Prevert: de la şvaiţerul finlandez pînă la soda singaporeză, de la fibra optică canadiană pînă la pneurile franţuzeşti şi iuta togoleză, nimic nu-i scăpa.

Notiunea de bani, la Yumimoto, depăşea înţelegerea omenească. Incepînd de la o anumită acumulare de zerouri, sumele părăseau domeniul numerelor pentru a intra în cel al artei abstracte. Mă întrebam dacă exista în companie vreo fiinţă capabilă să se bucure de cîştigarea a o sută de milioane de yeni sau să deplîngă pierderea unei

sume echivalente.

Angajaţii de la Yumimoto, ca şi zerourile, nu dobîndeau valoare decît precedaţi de alte cifre. Toţi, în afară de mine, care nu atingeam nici măcar valoarea lui zero.

Zilele se scurgeau, iar eu continuam să fiu inutilă. Asta nu mă deranja din cale-afară. Avearn impresia că mă uitaseră, ceea ce nu era dezagreabil. Aşezată la birou, citeam şi reciteam documentele pe care Fubuki mi le pusese la dispoziţie. Erau extrem de neinteresante, cu excepţia unuia care repertoria membrii companiei Yumimoto: în el erau înscrise numele şi prenumele, data şi locul naşterii, iar dacă era cazul numele soţului sau soţiei şi ale copiilor, cu data de naştere a fiecăruia.

În sine, informaţiile astea n-aveau nimic fascinant. Dar cînd eşti lihnit de foame, un coltuc de pîine devine apetisant: în starea de inactivitate şi de inaniţie în care se afla creierul meu, lista mi s-a părut picantă ca o revistă de scandal. De fapt, era şi singura hîrţoagă pe care o înţelegeam.

Ca să las impresia că muncesc, am hotărît s-o învăţ pe de rost. Erau cam o sută de nume. Cei mai mulţi erau căsătoriţi şi taţi sau mame de familie, lucru care îmi îngreuna sarcina.

Studiam: rînd pe rînd, figura îmi era plecată deasupra materialului, apoi ridicată pentru a recita în interiorul cutiei mele negre. De fiecare dată cînd înălţam capul, aveam dinaintea ochilor chipul lui Fubuki, aşezată faţă-n faţă cu mine.

Domnul Saito nu-mi mai cerea să-i scriu scrisori lui Adam Johnson sau oricui altcuiva. De altfel, nu-mi cerea nimic, doar să-i aduc cafele.

Nimic nu era mai normal, cînd debutai într-o companie niponă, decît să începi cu *ochakumi* – „funcţia onorabilului ceai". Mi-am luat aşadar rolul foarte în serios, mai ales că era singurul care mi se atribuise.

Am învăţat foarte repede obiceiurile fiecăruia: pentru domnul Saito, încă de la opt şi jumătate, o cafea neagră. Pentru domnul Unaji, o cafea cu lapte, două cuburi de zahăr, la ora zece. Pentru domnul Mizuno, un pahar de Cola pe oră. Pentru domnul Okada, la cinci după-amiază, un ceai englezesc cu o infimă picătură de lapte. Pentru Fubuki, un ceai verde la nouă, o cafea neagră la doisprezece, un ceai verde la trei şi o ultimă cafea neagră la şapte -

de fiecare dată îmi mulţumea cu o politeţe fermecătoare.

Această primă şi umilă sarcină se dovedi şi cea care avea să mă ducă la pierzanie.

Într-o dimineaţă, domnul Saito mă anunţă că vicepreşedintele va primi în biroul său o delegaţie importantă a unei firme prietene:

— Cafea pentru douăzeci de persoane. Am intrat la domnul Omochi cu o tavă mare şi am fost mai mult decît perfectă: am servit fiecare cească cu deferenţa cuvenită, psalmodiind cele mai rafinate formule ale ritualului, plecîndu-mi ochii şi înclinîndu-mă. Dacă ar exista o medalie de merit pentru *Qchakumi*, ar fi trebuit să-mi fie decernată.

Cîteva ore după aceea, delegaţia plecă. Vocea bubuitoare a enormului domn Omochi tună:

— Saito-san!

Îl văzui pe domnul Saito ridicîndu-se dintr-un salt, devenind livid şi dînd fuga în bîrlogul vicepreşedintelui. Urletele obezului răsunară dincolo de perete. Nu se înţelegea ce spunea, dar nu părea ceva prea amabil.

Domnul Saito se întoarse, cu o faţă descompusă. Am avut o izbucnire prostească de tandreţe pentru el, gîndindu-mă că agresorul său trăgea de trei ori mai greu la cîntar. În clipa aceea mă chemă, pe un ton furios.

L-am urmat într-un birou gol. Îmi vorbi cu o mînie care-l făcea să se bîlbîie:

— Aţi indispus profund delegaţia firmei prietene! Aţi servit cafeaua cu nişte formule care sugerau că vorbiţi japoneza la perfecţie!

— Dar n-o vorbesc chiar aşa de rău, Saito-san!

— Tăceţi! Cu ce drept vă apăraţi? Domnul Omochi e foarte supărat pe dumneavoastră. Aţi creat o ambianţă execrabilă în şedinţa de azi-dimineaţă: cum ar mai fi putut partenerii noştri să se simtă în siguranţă, cu o albă care le înţelege limba? Începînd din momentul ăsta, nu mai vorbiţi japoneza.

Am făcut ochii mari.

— Poftim?

— Nu mai ştiţi japoneza. E clar?

— Păi Yumimoto m-a angajat tocmai pentru că ştiam limba!

— Nu mă interesează. Vă ordon să nu mai înţelegeţi japoneza.

— Imposibil. Nimeni nu se poate supune unui astfel de ordin.

— Există întotdeauna un mijloc de a te supune. Asta ar trebui să înteleagă creierele occidentale.

„Iată-ne ajunşi şi aici", mi-am zis, înainte să-i dau înainte:

— Probabil creierul nipon este capabil să-şi impună să uite o limbă. Creierul occidental nu are asemenea mijloace.

Argumentul acesta extravagant i se păru admisibil domnului Saito.

— Încercaţi totuşi. Prefaceţi-vă măcar. Am primit ordine în ceea ce vă priveşte. S-a înţeles?

Tonul era sec şi poruncitor.

Cînd m-am întors în biroul meu, probabil că nu aveam o mutră prea grozavă, căci Fubuki îmi aruncă o privire blîndă şi neliniştită. Am rămas multă vreme într-o stare de prostraţie, tot întrebîndu-mă ce atitudine să adopt.

Cel mai logic ar fi fost să-mi prezint demisia. Totuşi, nu mă puteam împăca cu ideea. În ochii unui occidental, n-ar fi fost deloc degradant; în ochii unui japonez, ar fi însemnat să-mi pierd obrazul. Eram în companie abia de o lună. Or, eu semnasem un contract de un an. Dacă aş fi plecat după atît de puţin timp m-aş fi acoperit de ruşine şi în ochii lor, şi în ai mei.

Mai ales că n-aveam nici un chef să plec. Făcusem totuşi nişte eforturi ca să intru în compania asta: studiasem tokyota de afaceri, trecusem o grămadă de teste. Desigur, nu avusesem niciodată ambiţia să ajung mare căpetenie în comerţul internaţional, dar simţeam dintotdeauna dorinţa de a trăi în această ţară căreia îi consacrasem un cult încă de la primele amintiri idilice pe care le păstram din fragedă copilărie.

Am să rămîn.

În consecinţă, trebuia să găsesc un mijloc de a îndeplini ordinul domnului Saito. Mi-am sondat creierul în căutarea unui strat geologic propice amneziei: existau oare astfel de subterane în fortăreaţa mea neuronală? Vai mie, edificiul meu cerebral avea puncte forte şi puncte slabe, turnuleţe şi fisuri, spărturi şi şanţuri cu apă, dar nimic care să-mi permită îngroparea unei limbi pe care-o auzeam vorbită fără încetare.

Neputînd s-o uit, oare puteam măcar s-o ascund? Dacă limbajul era o pădure, îmi era oare cu putinţă să tăinuiesc, în spatele

fagilor francezi, teilor englezeşti, stejarilor latini şi măslinilor greceşti, imensitatea cryptomerilor niponi, care în acest caz şi-ar fi meritat numele pe drept cuvînt?

Mori, patronimul lui Fubuki, înseamnă pădure. Să fi fost şi motivul pentru care în acel moment privirile-mi descumpănite s-au oprit asupra ei? Mi-am dat seama că mă privea lung, cu un aer întrebător.

Se ridică şi-mi făcu semn să o urmez. La bucătărie, m-am prăbuşit pe un scaun.

— Ce v-a spus? mă întrebă.

Mi-am vărsat amarul. Vorbeam cu glas întretăiat, eram în pragul lacrimilor. N-am reuşit să-mi mai reţin nişte vorbe primejdioase:

— Îl urăsc pe domnul Saito. E un ticălos şi un imbecil.

Fubuki schiţă un surîs:

— Nu. Vă înşelaţi.

— Evident. Dumneavoastră sînteţi drăguţă, nu vedeţi răul. Oricum, ca să-mi dea un asemenea ordin nu poate să nu fie un...

— Liniştiţi-vă. Ordinul nu venea de la el. Transmitea doar instrucţiunile domnului Omochi. N-avea de ales.

— În cazul ăsta, domnul Omochi e un...

— E o persoană foarte aparte, mi-o tăie ea. Ce vreţi? E vicepreşedinte. Nu putem face nimic.

— Aş putea să-i vorbesc preşedintelui, domnul Haneda. Ce fel de om e?

— Domnul Haneda e un om remarcabil. E foarte inteligent şi foarte bun. Din păcate însă, nici nu poate fi vorba să-i adresaţi vreo plîngere.

Avea dreptate, ştiam. Ca subaltern, era de neconceput să sari fie şi o singură treaptă ierarhică, darămite pe toate! Nu aveam dreptul să mă adresez decît superiorului meu direct, care se nimerea să fie domnişoara Mori.

— Fubuki, dumneavoastră sînteţi singura mea scăpare. Ştiu că nu puteţi face mare lucru pentru mine. Dar vă mulţumesc. Simpla dumneavoastră omenie îmi face foarte bine.

Surîse.

Am întrebat-o care era ideograma prenumelui său. Mi-a arătat cartea ei de vizită. M-am uitat la *kanji* şi-am exclamat:

— Furtună de zăpadă! Fubuki înseamnă „furtună de zăpadă"!

E prea frumos să te cheme aşa!

— Cînd m-am născut, era o furtună de zăpadă. Părinţii mei au văzut un semn în asta.

Lista Yumimoto îmi veni din nou în minte: „Mori Fubuki, născută la Nara pe 18 ianuarie 1961...". Era un copil al iernii. Mi-am imaginat dintr-o dată furtuna de zăpadă peste sublimul oraş Nara, peste nenumăratele lui clopote – oare nu era normal ca această femeie superbă să fie născută în ziua în care frumuseţea cerului se abătea asupra frumuseţii pămîntului?

Mi-a vorbit despre copilăria ei în Kansai. I-am vorbit despre a mea, care începuse în aceeaşi provincie, nu departe de Nara, în satul Shukugawa, aproape de muntele Kabuto – evocarea acelor locuri mitologice mă făcea să lăcrimez.

— Cît mă bucur că amîndouă sîntem copii ai Kansai-ului! Acolo bate inima vechii Japonii.

Într-acolo continua să bată şi inima mea din ziua în care, la vîrsta de cinci ani, părăsisem munţii niponi pentru deşertul chinez. Atît de adînc mă marcase acest prim exil, încît mă simţeam în stare de orice pentru a fi reîncorporată ţării din care atît amar de vreme mă crezusem originară.

Cînd ne-am întors la birourile noastre aşezate faţă în faţă, nu găsisem nici o soluţie pentru problema mea. Ştiam mai puţin ca oricînd care era ori care avea să fie locul meu în compania Yumimoto. Dar simţeam o mare uşurare, fiindcă eram colega lui Fubuki Mori.

Trebuia deci să dau impresia că lucrez, fără să pară totuşi că aş înţelege vreun cuvînt din tot ce se spunea în jurul meu. De aici înainte, serveam diversele ceşti de ceai şi de cafea fără cea mai mică urmă a vreunei formule de politeţe şi fără să răspund la mulţumirile funcţionarilor. Aceştia nu erau la curent cu noile mele instrucţiuni şi se mirau că amabila gheişă albă devenise mută ca un peşte şi grosolană ca un yankeu.

Din păcate însă, *ochakumi*-ul nu-mi lua mult timp. Am hotărît, fără să cer permisiunea nimănui, să distribui corespondenţa.

Trebuia să împingi un enorm cărucior metalic printre numeroasele birouri uriaşe şi să-i dai fiecăruia scrisorile. Munca asta îmi convenea de minune. Mai întîi, pentru că-mi punea la contribuţie competenţele lingvistice, întrucît majoritatea adreselor erau redactate

în ideograme – cînd domnul Saito era foarte departe de mine nu ascundeam faptul că ştiu japoneza. În al doilea rînd, descopeream că nu degeaba învăţasem lista Yumimoto pe de rost: puteam nu numai să-i identific pînă şi pe cei mai mărunţi dintre angajaţi, dar şi să profit de sarcina mea la o adică pentru a le ura la mulţi ani – lor, soţiei sau copilului.

Cu un surîs şi o plecăciune, spuneam:

„Domnule Shiranai, iată corespondenţa dumneavoastră. La mulţi ani micuţului Yoshiro, azi face trei ani".

Ceea ce îmi atrăgea de fiecare dată o privire stupefiată.

Această ocupaţie îmi lua cu atît mai mult timp cu cît trebuia să circul prin toată compania, întinsă pe două etaje. Cu căruciorul meu, care îmi dădea o înfăţişare agreabilă, luam liftul întruna. Asta mi-era pe plac, deoarece chiar lîngă uşa liftului era un imens perete de sticlă. Mă jucam, în acele clipe, „de-a saltul în peisaj".

Îmi lipeam nasul de fereastră şi, mental, mă lăsam să cad. Oraşul era atît de departe dedesubtul meu: pînă să mă strivesc de sol, mi-era îngăduit să privesc o grămadă de lucruri.

Îmi găsisem vocaţia. Sufletul meu înflorea datorită acestei munci simple, utile, umane şi propice contemplatiei. Mi-ar fi plăcut să fac asta toată viaţa.

Domnul Saito mă convocase în biroul său.

Am avut parte de-o săpuneală meritată: mă făcusem vinovată de grava crimă de iniţiativă. îmi atribuisem o funcţie fară să cer permisiunea şefilor mei direcţi. În plus, adevăratul poştaş al întreprinderii, care sosea după-amiaza, era în pragul unei crize de nervi, căci se credea pe punctul de a fi concediat.

— A fura munca altuia este o faptă foarte rea, îmi zise cu dreptate domnul Saito.

Îmi părea rău să văd o carieră promiţătoare întrerupîndu-se atît de repede. Pe deasupra, se punea din nou problema activităţii mele.

Îmi veni o idee care, în naivitatea mea, mi se păru luminoasă: în cursul peregrinărilor prin întreprindere, remarcasem că în fiecare birou. se aflau numeroase calendare care nu erau aproape niciodată la zi, fie că micul cadru roşu mobil nu fusese dat înainte pînă la data corectă, fie că pagina lunii nu fusese întoarsă.

De data asta, n-am uitat să cer per-misiunea:

— Aş putea să aduc la zi calendarele, domnule Saito?

Mi-a răspuns că da fără să dea atenţie. Am considerat că am o meserie.

Dimineaţa, treceam prin fiecare birou şi deplasam micul cadru roşu pînă la data potrivită. Aveam un post: eram înaintătoare-întorcătoare de calendare.

Încet-încet, angajaţii de la Yumimoto mi-au remarcat bîlciul. Mă priveau cu o ilaritate crescîndă.

Mă întrebau:

— Cum merge? Nu vă oboseşte prea tare exerciţiul ăsta epuizant? Răspundeam zîmbind:

— E îngrozitor. Iau vitamine. Îmi iubeam munca. Avea inconvenientul de a-mi ocupa prea puţin timp, dar îmi permitea să iau liftul şi, prin urmare, să mă arunc în peisaj. În plus, îmi distra publicul.

În privinţa asta, punctul culminant a fost atins cînd am trecut din februarie în martie. În acea zi nu mai era suficient să dau înainte cadrul roşu: trebuia să întorc, ba chiar să smulg pagina cu luna februarie.

Angajaţii diverselor birouri mi-au făcut o primire demnă de cea rezervată unui sportiv. Asasinam lunile februarie cu gesturi largi de samurai, mimînd o luptă crîncenă împotriva uriaşei fotografii cu muntele Fuji înzăpezit care ilustra acea perioadă în calendarul Yumimoto. Pără-seam apoi cîmpul de luptă cu un aer epuizat, cu mîndria sobră a războinicului victorios, printre strigătele de *banzai* ale comentatorilor încîntaţi.

Rumoarea gloriei mele ajunse la urechile domnului Saito. Mă aşteptam, după cîte clovnerii făcusem, la un perdaf de zile mari. Aşa că îmi pregătisem apărarea:

— M-aţi autorizat să aduc la zi calendarele, începui eu mai înainte chiar ca el să-şi verse furia.

Îmi răspunse fără pic de mînie, pe tonu-i obişnuit de simplă nemulţumire:

— Da. Puteţi continua. Dar nu vă mai daţi în spectacol: distrageţi atenţia angajaţilor.

Am fost mirată de blîndeţea mustrării. Domnul Saito reluă:

— Fotocopiaţi-mi astea.

Mi-a întins un teanc enorm de pagini format A4. Trebuie să

fi fost vreo o mie.

Am încredinţat pachetul copiatorului dat pe automat, care îşi îndeplini sarcina cu o rapiditate şi o curtoazie exemplare. I-am dus şefului copiile şi originalul.

Mă chemă înapoi :

— Fotocopiile sînt uşor descentrate, zise, arătîndu-mi una din foi. De la început.

M-am întors la copiator, gîndindu-mă că se putea să nu fi pus bine paginile. De data asta am fost extrem de atentă, iar rezultatul fu impecabil. I-am prezentat domnului Saito opera.

— Iar sînt descentrate, îmi zise.

— Nu-i adevărat! am strigat.

— E îngrozitor de urît să spui aşa ceva unui şef.

— Iertaţi-mă. Dar am avut cea mai mare grijă ca fotocopiile să fie perfecte.

— Nu sînt. Uitaţi-vă. îmi arătă o pagină care mi se păru ireproşabilă.

— Unde-i defectul?

— Aici, priviţi: marginile nu sînt perfect paralele.

— Credeţi?

— Dacă vă spun!

Aruncă teancul la coş şi continuă:

— Lucrati pe automat?

— Da.

— Asta-i explicaţia. Nu trebuie folosit automatul. Nu e destul de precis.

— Domnule Saito, fără automat mi-ar trebui ore întregi ca să termin.

— Şi care-i problema? zîmbi el. Tot vă lipsea ocupaţia.

Am înţeles că asta mi-era pedeapsa pentru tărăşenia cu calendarele.

M-am dus la copiator ca la tăiat sare. La fiecare foaie trebuia să ridic capacul, s-o aşez cu minuţiozitate, să apăs pe buton, apoi să examinez rezultatul. Cînd am coborît în ocnă era trei după-amiază. La şapte seara, încă nu terminasem. Din cînd în cînd, mai veneau cîţiva funcţionari cărora, dacă aveau de făcut mai mult de zece copii, le ceream respectuos să consimtă să folosească aparatul aflat la celălalt capăt al culoarului.

Am aruncat o privire la conţinutul a ceea ce fotocopiam. Am crezut că mor de rîs cînd am constatat că era vorba de regulamentul clubului de golf la care era afiliat domnul Saito.

În secunda următoare îmi veni mai degrabă să plîng, gîndindu-mă la bieţii arbori nevinovaţi pe care-i irosea şeful meu pentru a mă pedepsi. Mi-am închipuit pădurile de cryptomeri, arţari şi gingko din Japonia copilăriei mele, distruse numai spre a pedepsi o fiinţă atît de neînsemnată ca mine. Şi mi-am amintit că numele de familie al lui Fubuki însemna pădure.

Sosi atunci domnul Tenshi, care dirija sectorul de produse lactate. Avea acelaşi grad cu domnul Saito, care era directorul sectorului de contabilitate generalâ. L-am privit cu uimire: adică un funcţionar de rangul său nu trimitea pe altcineva să-i facă nişte fotocopii?

La întrebarea mea mută, răspunse:

— E ora opt. Din birou la mine am rămas numai eu. Spuneţi-mi, de ce nu folosiţi automatul?

I-am explicat, cu un surîs timid, că aveam instrucţiuni precise de la domnul Saito.

— Înţeleg, zise el cu o voce plină de subînţelesuri.

Păru să reflecteze, apoi mă întrebă:

— Sînteţi belgiancă, nu-i aşa?

— Da.

— Pică bine. Am un proiect foarte interesant cu ţara dumneavoastră. Aţi accepta să efectuaţi un studiu pentru mine?

M-am uitat la el cum te-ai uita la Mesia. Mi-a explicat că o cooperativă belgiană pusese la punct un nou procedeu de eliminare a grăsimilor din unt.

— Cred în -untul fără grăsimi. Ăsta-i viitorul.

Mi-am inventat pe loc o părere:

— Asta am crezut şi eu dintotdeauna!

— Veniţi mîine să vorbim la mine în birou.

Am terminat fotocopiile ca-n vis. înaintea mea se deschidea drumul spre o frumoasă carieră. Am pus vraful de foi A4 pe masa domnului Saito şi am plecat, triumfătoare,

A doua zi, cînd am ajuns la Yumimoto, Fubuki îmi zise cu un aer speriat:

— Domnul Saito vrea să faceţi din nou fotocopiile. I se par

descentrate.

Am izbucnit în rîs şi i-am explicat colegei mele micile şmecherii cu care se îndeletnicea şeful nostru.

— Sînt sigură că nici măcar nu s-a uitat la ultimele copii. Le-am făcut una cîte una, calibrate la milimetru. Mi-a luat nu ştiu cîte ore – şi toate astea numai pentru regulamentul clubului său de golf!

Fubuki mă compătimi cu o blîndeţe indignată:

— Vă torturează!

Am consolat-o:

— Nu vă faceţi griji. Mă amuză.

M-am întors la copiator, pe care înce-pusem să-l cunosc foarte bine, şi am încredinţat treaba automatului: eram convinsă că domnul Saito avea să-şi proclame verdictul fără să-şi arunce măcar o privire peste munca mea. Gîndindu-mă la Fubuki, am schiţat un surîs emoţionat: „E atît de drăguţă! Noroc că mai e şi ea pe-aici!".

În fond, noul bîlci al domnului Saito pica la ţanc: în ajun petrecusem mai bine de şapte ore făcînd, una cîte una, cele o mie de fotocopii. Asta îmi oferea un alibi excelent pentru orele în care aveam să fiu în biroul domnului Tenshi. Automatul sfirşi treaba în vreo zece minute. Am luat teancul şi am şters-o la sectorul de produse lactate.

Domnul Tenshi îmi dădu coordonatele cooperativei belgiene:

— Aş avea nevoie de un raport complet, cît mai detaliat posibil, despre noul unt fără grăsimi. Puteţi să vă aşezaţi la biroul domnului Saitama, e în călătorie de afaceri.

Tenshi înseamnă „înger". M-am gîndit că numele i se potrivea de minune. Nu numai că-mi acorda o şansă, ci, mai mult, nu-mi dădea nici o instrucţiune, adică îmi lăsa mînă liberă – ceea ce, în Japonia, e un lucru excepţional. Şi luase această iniţiativă fără să ceară aprobarea nimănui: era un risc mare pentru el.

Eram conştientă de asta. În consecinţă, am simţit imediat un devotament fără limite pentru domnul Tenshi – devotamentul pe care orice japonez îl datorează şefului său şi pe care fusesem incapabilă să-l încerc faţă de domnii Saito şi Omochi. Domnul Tenshi devenise brusc comandantul, căpitanul meu de oaste: eram gata să mă bat pentru el pînă la capăt, ca un samurai.

M-am aruncat în bătălia pentru untul fără grăsimi. Decalajul orar nu-mi per-mitea să telefonez în Belgia imediat; am început

aşadar printr-o anchetă pe lîngă centrele de consum japoneze şi alte ministere ale Sănătăţii pentru a afla cum evoluează obişnuinţele alimentare ale populatiei în privinţa untului şi cum influenţează aceste schimbări nivelul colesterolului pe plan naţional. A reieşit că japonezul mănîncă din ce în ce mai mult unt şi că obezitatea, precum şi maladiile cardiovasculare cîştigă tot mai mult teren în ţara Soarelui-Răsare.

Cînd fusul orar mi-a permis, am telefonat la mărunta cooperativă belgiană. De la celălalt capăt al firului, accentul neaoş din provincie m-a emoţionat ca niciodată. Compatriotul meu, flatat să aibă Japonia în legătură directă, se dovedi de o competenţă desăvîrşită. Zece minute mai tîrziu, primeam prin fax douăzeci de pagini expunînd, în franceză, noul procedeu de eliminare a grăsimilor din unt, ale cărui drepturi de exploatare erau deţinute de cooperativa sa.

Am scris raportul secolului. Începea cu un studiu de piaţă: consumul de unt la niponi, evoluţia sa începînd din 1950 şi, în paralel, evoluţia tulburărilor de sănătate legate de absorbţia excesivă de grăsimi butirice. Descriam apoi vechile procedee de fabricaţie a untului cu conţinut redus de lipide, noua tehnică a belgienilor şi avantajele ei considerabile etc. Cum toate astea trebuia să le scriu în engleză, mi-am luat de lucru acasă: aveam nevoie de dictionar pentru termenii ştiinţifici. N-am dormit toată noaptea.

A doua zi, am ajuns la Yumimoto cu două ore mai devreme ca să tehnoredactez raportul şi să-l predau domnului Tenshi, fără să întîrzii totuşi la postul ineu din biroul domnului Saito.

Acesta din urmă mă chemă imediat:

— Am verificat fotocopiile pe care mi le-aţi lăsat aseară pe masă. Sînteţi în progres, dar încă nu e perfect. De la început.

Şi aruncă teancul la coş.

Am plecat capul şi m-am executat. Mă ţineam cu greu să nu rîd.

Domnul Tenshi mă găsi lîngă copiator şi mă felicită cu toată căldura pe care i-o îngăduiau politeţea şi rezerva sa respectuoasă :

— Raportul dumneavoastră este excelent şi l-ati redactat cu o rapiditate extraordinară. Vreţi să semnalez, în şedinţă, cine este autorul său?

Era un om de o generozitate rară: ar fi fost dispus să comită o greşeală profesională dacă i-aş fi cerut-o.

— În nici un caz, domnule Tenshi. Ar fi la fel de dăunător şi pentru dumneavoastră, şi pentru mine.

— Aveti dreptate. Totuşi, aş putea să le sugerez domnilor Saito şi Omochi, la următoarele şedinţe, că mi-aţi putea fi de folos. Credeţi că domnul Saito s-ar simti ofensat?

— Dimpotrivă. Uitaţi-vă la vrafurile de fotocopii inutile pe care-mi ordonă să le fac, numai ca să mă ţină cît mai mult posibil departe de biroul său: e clar că încearcă să se debaraseze de mine. Va fi încîntat să i se ofere ocazia: nu mă mai poate suporta.

— Deci nu v-ati simti jignită dacă îmi atribui paternitatea raportului dumneavoastră?

Eram uluită de atitudinea lui: nu era obligat să arate atîta consideraţie unui ajutor de băgător de seamă.

— Vai, cum, domnule Tenshi, pentru mine-i o mare onoare ca dumneavoastră să doriţi să vi-l atribuiţi!

Ne-am despărţit nutrind o aleasă stimă reciprocă. Priveam spre viitor cu încredere. În curînd se va sfîrşi cu umilinţele absurde ale domnului Saito, cu copiatorul şi cu interdicţia de a vorbi a doua mea limbă.

O dramă izbucni cîteva zile mai tîrziu. Am fost convocată în biroul domnului Omochi. M-am prezentat fără nici o temere, neştiind ce voia de la mine.

Cînd am pătruns în bîrlogul vice-preşedintelui, l-am văzut pe domnul Tenshi aşezat pe un scaun. S-a întors spre mine şi mi-a surîs: a fost surîsul cel mai plin de omenie pe care mi-a fost dat să-l cunosc. Se citea în el: „Ne aşteaptă o încercare cumplită, dar o vom înfrunta împreună".

Credeam că ştiu ce-i aia o ceartă zdravănă. Cele îndurate m-au făcut să-mi văd ignoranţa. Atît eu, cît şi domnul Tenshi am avut parte de nişte urlete smintite. Şi-acum mă mai întreb ce era mai rău: fondul sau forma?

Fondul era incredibil de jignitor. Eu şi tovarăşul meu de nenorocire am fost făcuţi în tot felul: eram nişte trădători, nişte nulităţi, nişte năpîrci, nişte prefăcuţi şi – culme a injuriei – nişte individualişti.

Forma explica numeroase aspecte din istoria niponă: pentru ca aceste zbierete odioase să înceteze, aş fi fost în stare de tot ce-i mai rău – să invadez Manciuria, să persecut mii de chinezi, să mă

sinucid în numele împăratului, să mă arunc cu avionul într-un cuirasat american, poate chiar să lucrez pentru două companii Yumimoto.

Lucrul cel mai insuportabil era să-mi văd binefăcătorul umilit din vina mea. Domnul Tenshi era un om inteligent şi conştiincios: îşi asumase un risc mare pentru mine, în deplină cunoştinţă de cauză. Nici un, interes personal nu-l mînase să facă asta; acţionase din simplu altruism. Ca răsplată pentru bunătatea sa, era tîrît în mocirlă.

Încercam să iau exemplu de la el: lăsa capul înjos şi se făcea din ce în ce mai mic. Chipul său exprima supunerea şi ruşinea. L-am imitat. Veni însă şi momentul cînd obezulîi spuse:

— N-aţi avut niciodată alt scop decît acela de a sabota compania!

În capul meu, lucrurile s-au petrecut foarte repede: acest incident nu trebuia să compromită avansarea ulterioară a îngerului meu păzitor. M-am aruncat în asurzitorul torent de zbierete ale vicepreşedintelui:

— Domnul Tenshi n-a vrut să saboteze compania. Eu l-am implorat să-mi încredinţeze un dosar. Sînt singura responsabilă.

Am mai avut timp doar să văd întorcîn-du-se spre mine privirile îngrozite ale tova-răşului meu de nenorocire. I-am citit în ochi: „Ai milă, taci!" - vai, prea tîrziu însă.

Domnul Omochi rămase o clipă cu gura căscată înainte de a se apropia de mine şi de a-mi urla drept în faţă:

— Îndrăzniţi să vă apăraţi!

— Nu, dimpotrivă, mă acuz, iau toată vina asupra mea. Pe mine şi numai pe mine trebuie să mă pedepsiţi.

— Îndrăzniţi să-l apăraţi pe şarpele ăsta!

— Domnul Tenshi n-are nici o nevoie să fie apărat. Acuzaţiile dumneavoastră la adresa lui sînt false.

L-am văzut pe binefăcătorul meu închizînd ochii şi am înţeles că tocmai comisesem ireparabilul.

— Îndrăzniţi să pretindeţi că spusele mele sînt false? Sînteţi de o grosolănie care întrece orice închipuire!

— N-aş îndrăzni niciodată să pretind aşa ceva. Cred doar că domnul Tenshi v-a spus lucruri neadevărate în scopul de a mă dezvinovăţi.

Părînd să creadă că în situaţia în care ne aflam nu trebuia să

ne mai temem de nimic, tovarăşul meu de nenorocire luă cuvîntul. Toată umilinţa de pe lume răzbătea din vocea sa:

— Vă implor, nu i-o luaţi în nume de rău, nu ştie ce spune, e occidentală, e tînără, n-are nici un pic de expericnţă. Am comis o greşeală de neiertat. Ruşinea mea n-are margini.

— Într-adevăr, dumneavoastră n-aveţi nici o scuză! urlă obezul.

— Oricît de mult am greşit, trebuie totuşi să subliniez excelenţa raportului lui Amelie-san, şi formidabila rapiditate cu care l-a întocmit.

— Nu despre asta-i vorba! Munca asta trebuia s-o facă domnul Saitama!

— Era în călătorie de afaceri!

— Trebuia să aşteptaţi întoarcerea lui!

— Noul unt fară grăsimi este cu siguranţă rîvnit şi de mulţi alţii în afară de noi. Pînă să se întoarcă domnul Saitama din călătorie şi să redacteze raportul, am fi putut fi devansaţi.

— Nu cumva puneţi în discuţie calitatea muncii domnului Saitama?

— Absolut deloc. Dar domnul Saitama nu vorbeşte franţuzeşte şi nu cunoaşte Belgia. Ar fi întîmpinat mult mai multe obstacole decît Amelie-san.

— Tăceţi. Pragmatismul ăsta odios e demn de un occidental.

Mi s-a părut prea de tot ca aşa ceva să fie spus sub nasul meu fără nici o jenă.

— Iertaţi-mi occidentala lipsă de demnitate. Am comis o greşeală, fie. Cu toate astea, se pot trage şi nişte foloase de pe urma fărădelegii noastre...

Domnul Omochi se apropie de mine cu nişte ochi înspăimîntători care îmi întrerupseră fraza:

— Pe dumneavoastră, vă previn: a fost primul şi ultimul dumneavoastră raport. V-aţi pus într-o situaţie foarte proastă. Ieşiţi! Nu vreau să vă mai văd!

N-am aşteptat să zbiere şi-a doua oară. Din hol, mai auzeam încă urletele acelui munte de carne şi tăcerea amarnică a victimei. Apoi uşa se deschise şi domnul Tenshi mi se alătură. Am mers împreună la bucătărie, copleşiţi de insultele pe care fuseserăm nevoiţi să le suportăm.

— Iertaţi-mă că v-am amestecat în povestea asta, îmi spuse el în cele din urmă.

— Vă rog, domnule Tenshi, nu vă scuzaţi! Toată viaţa am să vă fiu recunoscătoare! Sînteţi singurul de aici care mi-a acordat o şansă. A fost curajos şi generos din partea dumneavoastră. Ştiam asta încă de la început şi o ştiu şi mai bine de cînd am văzut ce s-a abătut peste capul dumneavoastră. Le-aţi acordat prea multă încredere: n-ar fi trebuit să le spuneţi că raportul era făcut de mine.

Mă privi cu stupefacţie:

— Nu eu le-am spus. Amintiţi-vă discuţia noastră: aveam de gînd să vorbesc discret, în cercuri înalte, cu domnul Haneda: era singura mea şansă de-a reuşi să fac ceva. Dîndu-i de ştire domnului Omochi, nu făceam decît să ne tăiem creanga de sub picioare.

— Atunci domnul Saito s-a dus la vicepreşedinte? Ce ticălos, ce imbecil: ar fi putut să se debaraseze de mine, m-ar fi făcut fericită – dar nu, trebuia să...

— Nu-l vorbiţi aşa de rău pe domnul Saito. E mai bun decît aţi crede. În plus, nu el ne-a denunţat. Am văzut biletul de pe biroul domnului Omochi şi-am văzut de cine era scris.

— Domnul Saitama?

— Nu. Chiar trebuie să v-o spun?

— Trebuie! Oftă:

— Biletul poartă semnătura domnişoarei Mori.

O măciucă mă izbi în moalele capului.

— Fubuki? Imposibil.

Tovarăşul meu de nenorocire tăcu.

— Nu cred! repetai. În mod evident, laşul de Saito e cel care i-a ordonat să scrie biletul ăsta – nici măcar n-are curajul să denunţe singur, îşi trimite delaţiunile prin delegaţie!

— Vă înşelaţi asupra domnului Saito: e inhibat, complexat, puţin cam obtuz, dar nu e rău. El nu ne-ar fi expus niciodată mîniei vicepreşedintelui.

— Fubuki ar fi incapabilă de aşa ceva! Domnul Tenshi se mulţumi să ofteze din nou.

— De ce ar fi comis o asemenea faptă? am continuat. Vă detestă?

— A, nu. Nu împotriva mea a făcut-o. În definitiv, povestea asta vă face mai mult rău dumneavoastră decît mie. Eu unul n-am

pierdut nimic. Dumneavoastră însă vă pierdeţi astfel şansele de promovare pentru mult, foarte mult timp de-acum încolo.

— Zău că nu mai înţeleg! Mi-a dat mereu dovezi de prietenie.

— Da. Cîtă vreme sarcinile dumnea-voastră constau în a da înainte calendarele şi a fotocopia regulamentul clubului de golf.

— Era totuşi neverosimil ca eu să-i iau locul!

— Într-adevăr. Nu s-a temut niciodată de asta.

— Şi-atunci de ce m-a denunţat? Cu ce o deranja ca eu să lucrez pentru dumneavoastră?

— Domnişoara Mori a suferit ani de zile pentru a obţine postul pe care-l are astăzi. Probabil că i s-a părut intolerabil ca dumneavoastră să accedeţi la o asemenea promovare după zece săptămîni în compania Yumimoto.

— Nu pot să cred. Ar fi prea josnic din partea ei.

— Tot ce pot să vă spun este că ea a suferit într-adevăr mult, mult de tot în timpul primilor ani pe care i-a petrecut aici.

— Şi de-acuma vrea ca eu să îndur aceeaşi soartă! E preajalnic! Trebuie să-i vorbesc.

— Chiar credeţi?

— Bine înţeles. Cum vreţi să se aranjeze lucrurile dacă nu vorbim?

— Adineauri i-aţi vorbit domnului Omochi, în vreme ce el ne făcea albie de porci. Aveţi impresia că, în felul ăsta, lucrurile s-au aranjat?

— Sigur e că dacă nu vorbim nu există nici o şansă de a rezolva problema.

— Ce mi se pare mie şi mai sigur e că dacă vorbim există riscuri serioase de a agrava situaţia.

— Fiţi liniştit, n-am să vă amestec în poveştile astea. Trebuie să vorbesc însă cu Fubuki. Altfel, o să mă ia cu dureri de măsele.

Domnişoara Mori primi propunerea mea cu un aer de curtoazie mirată. Mă urmă. Sala de şedinţe era goală. Ne-am instalat acolo.

Am început cu o voce blîndă şi calmă:

— Credeam că sîntem prietene. Nu înţeleg.

— Ce nu înţelegeţi?

— O să tăgăduiţi că m-aţi denunţat?

— N-am nimic de tăgăduit. Am aplicat regulamentul.

— Regulamentul e mai important pentru dumneavoastră decît prietenia?

— Prietenia e o vorbă foarte mare. Aş spune mai degrabă „relaţii bune între colege". Profera aceste fraze oribile cu un calm ingenuu si afabil.

— Înţeleg. Credeţi că vom rămîne în relaţii la fel de bune, ca urmare a atitudinii dumneavoastră?

— Dacă vă scuzaţi, n-am să vă port pică.

— Nu vă lipseşte umorul, Fubuki.

— Extraordinar! Vă comportaţi ca şi cum dumneavoastră aţi fl cea ofensată, cînd de fapt aţi comis o greşeală gravă.

Am avut proasta inspiraţie să rostesc o replică eficace:

— Curios. Credeam că japonezii sînt altfel decît chinezii.

Mă privi fără să înţeleagă. Am reluat:

— Da. Delaţiunea era preţuită la chinezi şi înainte de venirea comunismului. Pînă şi în zilele noastre, chinezii din Singapore, de exemplu, îşi încurajează copiii să-şi denunţe tovarăşii de joacă. Credeam că japonezii au simţul onoarei.

În mod sigur, o jignisem, ceea ce constituia o eroare de strategie. Zîmbi:

— Vă credeţi în măsură să-mi daţi lectii de morală?

— După părerea dumneavoastră, Fubuki, de ce am vrut să vă vorbesc?

— Din inconştienţă.

— Nu puteţi să vă închipuiţi că din dorinţă de împăcare?

— Fie. Scuzaţi-vă şi vom fi împăcate. Am oftat:

— Sînteţi inteligentă şi fină. De ce vă prefaceţi că n-aţi înţelege?

— Nu vă daţi atîta importanţă. Sînteţi foarte uşor de intuit.

— Cu atît mai bine. în cazul ăsta, îmi înţelegeţi indignarea.

— O înţeleg şi o dezaprob. Eu sînt cea care are motive să fie indignată de atitu-dinea dumneavoastră. Aţi umblat cu tertipuri după o promovare la care nu aveaţi nici un drept.

— Să zicem. Nu aveam dreptul. Concret însă, cum vă putea afecta asta? Şansa mea nu v-ar fl lezat în nici o privinţă.

— Am douăzeci şi nouă de ani, dumneavoastră - douăzeci şi doi. Am postul ăsta de anul trecut. M-am luptat ani de zile pentru el. lar dumneavoastră vă închipuiaţi că o să obţineţi un grad echivalent

în cîteva săptămîni?

— Asta era deci! Aveţi nevoie ca eu să sufăr. Nu suportaţi şansa celorlalţi. E pueril!

Chicoti dispreţuitor:

— Dar să vă agravaţi cazul aşa cum o faceţi vi se pare o dovadă de maturitate? Vă sînt şefă. Credeţi că aveţi dreptul să-mi vorbiţi cu atîta grosolănie?

— Sînteţi şefa mea, aşa-i. N-am nici un drept, ştiu. Dar voiam să ştiţi cît sînt de dezamăgită. Vă stimam atît de mult!

Rîse elegant:

— Eu nu sînt dezamăgită. Nu vă stimam. A doua zi dimineaţă, cînd am ajuns la Yumimoto, domnişoara Mori mă anunţă care era noul meu post:

— Nu vă schimbaţi sectorul, pentru că veti lucra chiar aici, la contabilitate. Îmi veni să rîd:

— Contabilă, eu? De ce nu trapezistă?

— Contabilă ar fi un cuvînt prea mare. Nu vă cred în stare să fiţi contabilă, zise, cu un zîmbet compătimitor.

Îmi arătă un sertar mare în care erau îngrămădite facturile din ultimele săptămîni. Îmi indică apoi un dulap în care erau aranjate nişte registre enorme, fiecare purtînd sigla unuia dintre cele unsprezece sectoare ale companiei Yumimoto.

— Veţi avea o sarcină cît se poate de simplă şi deci exact pe măsura puterilor dumneavoastră, îmi explică ea cu un aer pedagogic. Mai întîi, va trebui să sortaţi facturile din punct de vedere cronologic. După aceea veţi stabili cărui sector îi apar-ţine fiecare din ele. S-o luăm de exemplu pe asta: unsprezece milioane pentru şvaiţerul finlandez – ia te uită, ce întîmplare amuzantă, e chiar sectorul de produse lactate. Luaţi registrul DP şi copiaţi, pe coloanele corespunzătoare, data, numele companiei şi suma totală. După ce facturile sînt clasate şi înregistrate, le puneţi în sertarul ăsta.

Trebuia să recunoşti că nu era greu. Mi-am manifestat uimirea:

— Nu e informatizat ?

— Ba da: la sfirşitul lunii, domnul Unaji va introduce toate facturile în calculator. Nu va trebui decît să transcrie rezultatele muncii dumneavoastră; o să-i ia foarte puţin timp.

În primele zile, aveam uneori ezitări în alegerea registrului. Îi

puneam întrebări lui Fubuki, care îmi răspundea cu o politeţe agasată:

— Reming Itd, ce-i asta?

— Metale neferoase. Sector MM.

— Gunzer GMBH, asta ce mai e?

— Produse chimice. Sector CP. Foarte repede, am învăţat pe de rost toate companiile şi sectoarele corespunzătoare. Treaba mi se părea din ce în ce mai uşoară. Era de un plictis absolut, ceea ce nu-mi displăcea, căci îmi permitea să-mi ocup mintea cu altele. Astfel, în timp ce înregistram facturile, ridicam deseori capul şi admiram, visătoare, preafrumosul chip al denunţătoarei mele.

Săptămînile treceau, iar eu deveneam din ce în ce mai calmă. Numeam asta seninătate facturieră. între meseria mea şi cea de călugăr copist în Evul Mediu nu era prea mare diferenţă: petreceam zile întregi copiind litere şi cifre. De cînd se ştia, creierul meu nu fusese niciodată atît de puţin solicitat: descoperea o linişte extraordinară. Era zen-ul registrelor contabile. Mă surprindeam gîndindu-mă că, dear fi trebuit să consacru şi patruzeci de ani din existenţa mea acestei abrutizări voluptuoase, tot n-aş fi văzut vreun inconvenient.

Şi cînd te gîndeşti că fusesem destul de proastă încît să fac studii superioare. Nimic mai puţin intelectual, totuşi, decît mintea mea, ce-şi afla împlinirea în stupi-ditatea repetitivă. Acum ştiam: eram menită contemplaţiei. Să scrii cifre pri-vind frumuseţea, asta-i fericirea.

Fubuki avea mare dreptate: apucasem pe o cale greşită, cu domnul Tenshi. Redactasem un raport despre unt: mare brînză! Spiritul meu nu era din stirpea cuceritorilor, ci din rasa vacilor ce pasc facturi pe pajişte, aşteptînd să treacă trenul izbăvirii. Ce bine era să trăieşti fără orgoliu şi fară inteligenţă! Hibernam.

La sfirşitul lunii, domnul Unaji veni să informatizeze rezultatele muncii mele. I-au trebuit două zile să transcrie coloanele de cifre şi litere. Eram ridicol de mîndră că fusesem o verigă eficace a sistemului.

Hazardul – ori destinul? – a voit ca domnul Unaji să lase la urmă registrul CP. Ca şi la primele zece registre, începu să ţăcăne la tastatură fără să clipească. După cîteva minute, l-am auzit strigînd:

— Nu-mi vine să cred! Nu-mi vine să cred!

Dădu paginile cu o frenezie din ce în ce mai mare. Apoi

izbucni într-un hohot de rîs nervos care, puţin cîte putin, lăsă locul unei înşiruiri de icnete sacadate. Cei patruzeci de membri ai biroului uriaş îl priviră cu stupefacţie.

Mă simţeam rău.

Fubuki se ridică şi alergă spre el. Uriînd de rîs, acesta îi arătă o mulţime de pasaje din registru. Ea se întoarse spre mine. Nu împărtăşea ilaritatea bolnăvicioasă a colegului său. Albă ca varul, mă chemă:

— Ce-i asta? mă întrebă sec, arătîndu-mi una din facturile incriminate. Citii:

— Păi, e o factură de la GMBH din data...

— GMBH? GMBH! sări ea ca arsă. Cei patruzeci de membri ai sectorului de contabilitate izbucniră în rîs. Nu înţelegeam.

— Îmi puteţi explica ce înseamnă GMBH? întrebă şefa mea încrucişîndu-şi braţele.

— Este o companie germană de pro-duse chimice cu care lucrâm foarte des. Urletele de rîs se întetiră.

— N-aţi remarcat că înainte de GMBH se aflau mereu unul sau mai multe nume? continuâ Fubuki.

— Ba da. Erau, îmi închipui, numele diverselor filiale. Am crezut că e bine să nu mai încarc registrul cu detaliile astea.

Pînă şi domnul Saito, aşa inhibat cum era, dădea frîu liber ilarităţii sale cres-cînde. Fubuki nu rîdea deloc. Chipul ei exprima cea mai înspăimîntătoare furie reţinută. De-ar fi putut să mă pâlmuiască, ar fi făcut-o.

— Idioato! mi-o trînti ea, cu vocea tăioasă ca o sabie. Află câ GMBH este echivalentul german pentru Itd din englezâ şi pentru S.A. din franceză. Companiile pe care le-ai amestecat cu atîta iscusinţă n-au nici o legătură unele cu altele! E ca şi cum pentru a desemna toate companiile americane, engleze şi austra-liene cu care lucrâm te-ai fi mulţumit să scrii Itd! Cît timp ne va trebui ca sâ îndreptăm greşelile dumitale?

Am ales cea mai proastă apărare cu putinţă:

— Ce idee şi la nemţii âştia, sâ-şi aleagă o siglă atît de lungă ca să spună S.A.!

— Bravo! Poate-or fi nemtii de vină că dumneata eşti stupidă?

— Calmaţi-vă, Fubuki, n-aveam de unde să ştiu...

— N-aveai de unde? Ţara dumitale are o frontieră cu

Germania şi dumneata n-aveai de unde să ştii ce ştim noi, care trăim la celălalt capăt al planetei?

Am fost cît pe ce să spun o grozăvie pe care apoi, slavă Cerului, am ţinut-o pentru mine: „Poate că Belgia are o frontieră cu Germania. Japonia însă, în ultimul război, a avut în comun cu Germania mult mai multe decît o simplă frontieră!".

M-am mulţumit să las capu-n jos învinsă.

— Nu mai sta ţeapănă aici! Du-te şi-adu facturile pe care, cu mintea-ţi ageră, le-ai clasat la chimie de-o lună încoace!

Trăgînd sertarul, mai că m-a pufnit rîsul, constatînd că, graţie clasificărilor mele, registrul de produse chimice ajunsese la nişte proporţii halucinante.

Domnul Unaji, domnişoara Mori şi cu mine ne-am apucat de treabă. Ne-au trebuit trei zile ca să repunem în ordine cele unsprezece registre. Eram deja prost văzută, cînd izbucni un eveniment şi mai grav.

Tremurul din umerii laţi ai bravuli Unaji fu primul semn: însemna că urma să se pună pe rîs. Vibraţia îi atinse pieptul şi gîtlejul. Rîsul ţîşni în cele din urmă, mie mi se făcu pielea ca de găină. Fubuki, deja albă de furie, întrebă:

— Ce-a *mai* făcut?

Domnul Unaji îi arătă întîi factura, apoi registrul.

Fubuki îşi ascunse faţa cu mîinile. Cu gîndul la ce mă aştepta, îmi veni să vomit.

Dădură apoi paginile şi însemnară diverse facturi. Fubuki sfirşi prin a mă apuca de braţ: fără un cuvînt, îmi arătă sumele copiate cu scrisul meu inimitabil.

— De îndată ce sînt mai mult de patru zerouri la rînd, nu mai sînteţi în stare să copiaţi corect! De fiecare dată, adăugaţi sau săriţi cel puţin un zero!

— Ia te uită, chiar aşa-i!

— Dumneata îţi dai seama? Cîte săptămîni de-acuma ne va lua ca să găsim şi să îndreptăm greşelile dumitale?

— Nu-i uşor, cu toate zerourile astea unul după altul...

— Să taci!

Trăgîndu-mă de mînă, mă luă afară. Am intrat într-un birou gol. A închis uşa.

— Nu ţi-e ruşine?.

— Îmi pare rău, zisei eu lamentabil.

— Nu, nu-ţi pare! Mă crezi fraieră? Ai comis greşelile astea incalificabile ca să te răzbuni pe mine!

— Jur că nu!

— Ştiu eu prea bine. Îmi porti atîta pică de cînd te-am denunţat vicepreşedintelui pentru afacerea cu produsele lactate încît te-ai hotărît să mă ridiculizezi în mod public.

— Pe mine mă ridiculizez, nu pe dumneavoastră.

— Sînt şefa dumitale directă şi toată lumea ştie că eu ţi-am dat postul ăsta. Aşadar eu sînt responsabilă pentru ceea ce faci. Iar dumneata o ştii foarte bine. Te comporţi la fel de josnic ca şi ceilalţi occidentali: pui vanitatea personală mai presus de interesele companiei. Ca să te răzbuni pe atitudinea mea fată de dumneata, n-ai ezitat să sabotezi contabilitatea companiei Yumimoto, ştiind precis că greşelile dumitale vor cădea asupra mea!

— N-aveam nici cea mai mică idee şi n-am comis intenţionat aceste greşeli!

— Nu mai spune! Ştiu că nu eşti prea inteligentă. Totuşi, nimeni n-ar putea fi atît de stupid încît să facă asemenea greşeli!

— Ba da: eu.

— Termină! Ştiu că minţi.

— Fubuki, vă dau cuvîntul meu de onoare că n-am copiat greşit în mod inten-ţionat.

— Onoare! Ce ştii dumneata despre onoare?

Rîse cu dispreţ.

— Închipuiţi-vă că onoarea există şi în Occident.

— Aha! Şi ţi se pare onorabil să afirmi fără nici o ruşine că eşti ultima imbecilă?

— Nu cred că-s chiar aşa de proastă.

— Ar fi bine de ştiut; ori eşti trădătoare, ori eşti retardată: altă posibilitate nu există.

— Ba da, mai este una: eu. Există oameni normali care se dovedesc incapabili să copieze coloane de cifre.

— În Japonia, genul ăsla de persoane nu există.

— Cine s-ar gîndi să conteste superioritatea japoneză? am zis, luîndu-mi un aer spăşit.

— Dacă faci parte din categoria handicapaţilor mintal, trebuia să-mi fi spus, nu să mă laşi să-ţi încredinţez această misiune.

— Nu ştiam că aparţin acestei categorii. Niciodată în viaţa mea nu mai copiasem coloane de cifre.

— Curios handicap, totuşi. Nu-ţi trebuie nici o inteligenţă ca să transcrii nişte numere.

— Tocmai: cred că aici e problema oamenilor de felul meu. Dacă nu i se solicită inteligenţa, creierul nostru adoarme. De unde şi greselile mele.

Chipul lui Fubuki îşi abandonă în sfirşit expresia de luptă, adoptînd o mirare amuzată:

— Inteligenţa dumitale are nevoie să fie solicitată! Excentrică chestie!

— E ceva cît se poate de obişnuit.

— Bine. Am să mă gîndesc la o sarcină care să-ţi solicite inteligenţa, repetă şefa mea, părînd să afle o delectare în aceste cuvinte.

— Între timp, aş putea merge să-l ajut pe domnul Unaji la corectarea greşelilor?

— În nici un caz! Ai produs destule pagube şi-aşa!

Nu ştiu cît timp i-a trebuit nefericitului meu coleg ca să restabilească ordinea în registrele desfigurate de strădaniile mele. însă domnişoarei Mori i-au trebuit două zile pentru a găsi o ocupaţie care să i se pară pe potriva puterilor mele.

Un catastif cît toate zilele mă aştepta pe birou.

— Veţi verifica listele de cheltuieli pentru călătoriile de afaceri, îmi zise.

— Iar contabilitate? V-am avertizat totuşi asupra deficienţelor mele.

— Acum nu mai au nici o importanţă. Munca asta are să vă solicite inteligenţa, preciză ea cu un zîmbet maliţios.

Deschise catastiful.

— Iată, de exemplu, dosarul întocmit de domnul Shiranai pentru a-i fi rambursate cheltuielile prilejuite de călătoria sa de afaceri la Düsseldorf. Trebuie să refaceţi tot, chiar şi cel mai mărunt dintre calcule, şi să le contestaţi dacă nu obţineţi acelaşi rezultat cu el, pînă la ultimul yen. Pentru asta, fiindcă majoritatea facturilor sînt în mărci, trebuie să calculaţi pe baza cursului mărcii din data indicată pe bilete. Nu uitaţi că în fiecare zi cursul se schimbă.

Începu atunci unul dintre cele mai urîte coşmaruri din viaţa

mea. Din momentul în care mi-a fost atribuită această nouă însărcinare, noţiunea de timp a dispărut din existenţa mea lăsînd locul eternităţii supliciului. Niciodată, dar niciodată, nu mi s-a întîmplat să ajung la vreun rezul-tat, dacă nu identic, măcar comparabil cu cele pe care trebuia să le verific. Spre exemplu, dacă un funcţionar calculase că Yumimoto îi datora 93 327 de yeni, mie îmi ieşeau 15 211 sau, la fel de bine, 172 045 de yeni, Şi foarte repede se văzu că greşelile erau în parohia mea.

La sfirşitul primei zile, i-am spus lui Fubuki:

— Nu cred că sînt capabilă să îndeplinesc această misiune.

— Totuşi, este o activitate care solicită inteligenţa, replică ea, implacabilă.

— Nu-i dau de capăt, mărturisii eu lamentabil.

— O să vă obişnuiţi.

Nu m-am obişnuit. Se dovedi că eram incapabilă, ba încă în ultimul hal şi în ciuda unor înverşunate eforturi, să efectuez acele operaţii.

Şefa mea înhăţă catastiful ca să-mi arate cît era de uşor. Luă un dosar şi începu să lucreze cu viteza fulgerului pe calculatorul ei de buzunar la ale cărui butoane nici măcar n-avea nevoie să se uite. în mai puţin de patru minute, conchise:

— Obţin aceeaşi sumă ca domnul Saitama, pînă la ultimul yen. Şi îşi puse ştampila pe raport. Invinsă de această nouă nedreptate a naturii, mi-am reluat truda. Douăsprezece ore nu-mi erau de ajuns ca să duc la capăt ceea ce pentru Fubuki era o joacă de trei minute şi cincizeci de secunde.

Nu ştiu cîte zile trecuseră, cînd observă că încă nu pusesem ordine în nici un dosar.

— Nici unul măcar! exclamă.

— Într-adevăr, zisei, în aşteptarea pedepsei.

Spre nefericirea mea, se mulţumi să-mi arate calendarul:

— Nu uitaţi că, la sfirşitul lunii, registrul trebuie să fie gata.

Aş fi preferat să înceapă să urle. Mai trecură cîteva zile. Eram în infern: primeam fără încetare şi drept în faţă trombe de numere cu virgule şi zecimale. În creierul meu, se transformau într-o magmă opacă şi nu le mai puteam distinge unele de altele. Un oftalmolog mi-a garantat că nu vederea mea era de vină.

Cifrele, cărora le admirasem dintotdeauna calma frumuseţe

pitagoreică, îmi deveniseră duşmani. Calculatorul îmi voia şi el răul. Printre handicapurile mele psihomotorii se număra şi acesta: cînd trebuia să apăs pe tastele calculatorului mai mult de cinci minute, mîna mi se încleia brusc, ca şi cum aş fi băgat-o într-un piure de cartofi, gros şi lipicios. Patru din cele cinci degete îmi erau iremediabil imobilizate; doar arătătorul mai reuşea să se desfacă şi să atingă tastele, cu o încetineală şi o stîngăcie de neînţeles pentru cine n-ar fi văzut invizibilii tuberculi.

Şi fiindcă, pe deasupra, fenomenul era însoţit de o stupiditate rară într-ale cifrelor, spectacolul pe care-l ofeream în faţa calculatorului trebuie să fi fost tulburător. La fiecare nou număr, începeam prin a-l privi la fel de uimită ca şi cînd aş fi fost Robinson dînd peste un băştinaş al acelor ţinuturi necunoscute; apoi, mîna mea amorţită încerca să-l reproducă pe tastatură. Pentru asta, capul meu efectua un neîncetat du-te-vino între hîrtie şi ecran, ca să fiu sigură că n-am pierdut vreo virgulă sau vreun zero pe drum lucrul cel mai straniu fiind că, în ciuda acestor verificări minuţioase, îmi scăpau nişte greşeli colosale.

Într-o zi, în vreme ce butonam în chip vrednic de milă, am ridicat ochii şi-am văzut-o pe şefă privindu-mă consternată.

— Care-i problema dumneavoastră? mă întrebă.

Ca s-o liniştesc, i-am mărturisit sindromul piureului de cartofi ce-mi paraliza mîna. Credeam că povestea asta are să mă facă mai simpatică.

Unicul rezultat al confidenţelor mele a fost concluzia pe care am citit-o în ochii lui Fubuki: „Acum am înţeles: e într-adevăr handicapată mintal. Totul se explică".

Se apropia sfirşitul lunii, iar catastiful rămînea la fel de gros.

— Sînteţi sigură că nu faceţi anume?

— Absolut sigură.

— Sînt mulţi oameni... aşa, ca dumneavoastră, în Belgia?

Eram prima belgiancă pe care-o întîlnea. O tresărire de orgoliu naţional mă împinse să-i răspund adevărul:

— Nici un belgian nu seamănă cu mine.

— Asta mă mai linişteşte. Am izbucnit în rîs.

— Vi se pare comic?

— Fubuki, nu vi s-a spus niciodată că e degradant să maltratezi un handicapat mintal?

— Ba da. Dar n-am fost anunţată că voi avea unul chiar sub ordinele mele. M-am hlizit şi mai tare.

— Tot nu înţeleg ce găsiţi de rîs.

— Ţine de afecţiunea mea psihomotorie.

— Concentrati-vă mai degrabă asupra lucrului.

Pe 28, i-am anunţat hotărîrea mea de a nu mă mai întoarce seara acasă:

— Cu permisiunea dumneavoastră, îmi voi petrece noptile aici, la postul meu.

— Creierul dumneavoastră este mai eficace pe întuneric?

— Să sperăm. Poate că noua constrîngere îl va face în sfirşit operaţional.

Am primit fără greutate autorizaţia ei. Nu era ceva rar ca unii angajaţi să rămînă la birou toată noaptea, cînd erau termene care trebuiau respectate.

— Credeţi că o noapte va fi de-ajuns?

— În mod sigur nu. Nu mi-am propus să mă întorc acasă înainte de 31. I-am arătat un rucsac:

— Mi-am luat ce-mi trebuie.

Rămasă singură în compania Yumimoto, puse stăpînire pe mine un fel de ameţeală. Îmi trecu însă foarte repede cînd am constatat că mintea mea nu funcţiona mai bine în timpul nopţii. Am lucrat fără întrerupere: înverşunarea nu dădu nici un rezultat.

La patru dimineaţa, m-am dus să-mi fac rapid toaleta la chiuvetă şi să mă schimb. Am băut un ceai foarte tare şi m-am întors la post.

Primii angajaţi sosiră pe la şapte. Fubuki ajunse cu o oră mai tîrziu. Aruncă o scurtă privire în sertarul cu facturile verificate şi văzu că era la fel de gol ca şi înainte. Clătină din cap.

Urmă încă o noapte albă. Situaţia se păstra neschimbată. In căpăţîna mea, lucrurile rămîneau la fel de confuze. Eram, cu toate acestea, foarte departe de disperare. Simţeam un optimism incomprehensibil care îmi dădea îndrăzneală. Astfel, fără a-mi întrerupe calculele, îi ţineam şefei mele nişte discursuri cel puţin deplasate:

— În prenumele dumneavoastră se află zăpada. În versiunea japoneză a prenumelui meu, ploaia. Mi se parejust. Între mine şi dumneavoastră există aceeaşi diferenţă ca între zăpadă şi ploaie. Ceea ce nu ne împiedică să fim alcătuite din acelaşi material.

— Credeţi cu adevărat că există vreun punct de comparaţie între mine şi dum-neavoastră?

Rîdeam. De fapt, din cauza lipsei de somn, rîdeam din nimica toată. Din cînd în cînd mă încercau oboseala şi descurajarea, dar nu dura mult şi iarăşi cădeam în ilaritate.

Butoiul meu de danaidă se umplea întruna cu cifre şi litere pe care găurile din mintea mea le lăsau să curgă. Eram un Sisif al contabilităţii şi, precum miticul erou, nu deznădăjduiam niciodată, reîncepeam inexorabilele operaţii pentru a suta, pentru a mia oară. Se cuvine ca, în treacăt, să semnalez următorul miracol: greşeam de o mie de ori la rînd, ceea ce ar fi fost la fel de consternant ca o muzică repetitivă dacă cele de o mie de greşeli n-ar fi fost de fiecare dată altele; am obţinut, pentru fiecare calcul, o mie de rezultate diferite. Aveam geniu.

Nu rareori se întîmpla ca, între două adunări, să ridic capul pentru a o con-templa pe cea care mă azvîrlise în infern. Frumuseţea ei mă stupefia. Singurul meu regret era *brushing-ul*[2] curăţel ce-i imobiliza părul lunguţ într-o curbă imperturbabilă a cărei rigiditate spunea: „Sînt o *executive woman*". Mă dedam atunci unui exerciţiu delicios: o ciufuleam mental. Redam libertatea pletelor strălucind de negre. Degetele mele iinateriale îi dădeau un aer de firesc admirabil. Uneori, mă dezlănţuiam, îi răvăşeam părul într-un asemenea hal încît părea să fi petrecut o nebunească noapte de dragoste. Sălbăticia asta o făcea sublimă.

S-a întîmplat că Fubuki m-a surprins exercitîndu-mi meseria de coafeză în-chipuită:

— De ce mă priviţi aşa ?

— Mă gîndeam că, înjaponeză, „păr" şi „dumnezeu" se pronunţă la fel.

— Ca şi „hîrtie", nu uitaţi. întoarceţi-vă la hîrţoagele dumneavoastră.

Ceaţa de pe creierul meu se îngroşa din oră-n oră. Ştiam din ce în ce mai puţin ce trebuia să spun şi ce nu. în timp ce căutam cursul coroanei suedeze din data de 20/2/1990, gura mea luă

---

[2] *brushing* (engl. - „pericre"), coafură realizată cu o perie rotundă şi un uscător, eventual aplicînd în prealabil un gel special pentru fixarea şuviţelor (n.t.).

iniţiativa de a vorbi:

— Cînd eraţi mică, ce voiaţi să deveniţi mai tîrziu?

— Campioană la tir cu arcul.

— V-ar sta bine !

Cum ea nu-mi întorcea întrebarea, am continuat:

— Eu, cînd eram mică, voiam să devin Dumnezeu. Dumnezeul creştinilor, cu D mare. Pe la cinci ani, am înţeles că ambiţia mea era irealizabilă. Atunci mi-am mai turnat un pic de apă-n vin şi am hotărît să devin Hristos. Îmi închipuiam moartea mea pe cruce, în faţa întregii omeniri. La vîrsta de şapte ani, mi-am dat seama că nu asta avea să mi se întîmple. Am luat decizia, mai modestă, de a deveni martir. Am rămas la alegerea asta mulţi ani. Nici asta n-a mers.

— Şi după aceea?

— Asta ştiţi: am devenit contabilă la Yumimoto. Şi cred că mai jos de-atît nu puteam coborî.

— Credeţi? întrebă ea cu un zîmbet bizar.

Veni noaptea dinspre 30 spre 31. Fubuki plecă ultima. Mă întrebam de ce nu mă concediase: nu era oare mai mult decît clar că nu voi reuşi niciodată să termin nici măcar a suta parte din ce aveam de făcut?

Am rămas singură. Era a treia mea noapte albă la rînd, în biroul uriaş. Butonam calculatorul şi notam rezultate din ce în ce mai incompatibile.

Mi se întîmplă atunci un lucru fabulos: spiritul meu trecu în partea cealaltă.

Brusc, pierdusem ancora. M-am ridicat. Eram liberă. Niciodată nu mai fusesem atît de liberă. Am mers pînă la peretele de sticlă. Oraşul luminat era foarte departe dedesubtul meu. Dominam lumea. Eram Dumnezeu. Ca să mă eliberez pe deplin, mi-am defenestrat corpul.

Am stins neoanele. Luminile îndepăr-tate ale oraşului erau de ajuns ca să se vadă bine. M-am dus la bucătărie după o Cola şi am băut-o dintr-o sorbitură. Întoarsă la contabilitate, mi-am dezlegat şireturile de la pantofi şi i-am trimis la plimbare. Am sărit pe un birou, apoi din birou în birou, scoţînd strigăte de bucurie.

Eram atît de uşoară încît hainele mă împovărau. Le-am scos una cîte una şi le-am împrăştiat în jurul meu. Cînd am rămas goală, am stat în cap – eu care-n viaţa mea nu fusesem în stare de aşa ceva.

În mîini, am traversat birourile alăturate. Apoi, după o tumbă perfectă, m-am aşezat, dintr-un salt, pe locul şefei mele.

Fubuki, sînt Dumnezeu. Chiar dacă tu nu crezi în mine, sînt Dumnezeu. Tu comanzi, ceea ce nu-i mare lucru. Dar eu, eu domnesc. Puterea nu mă interesează. A domni e cu mult mai frumos. Nici n-ai idee cum e gloria mea. E dulce, gloria. E cîntec de trîmbiţă îngerească înălţîndu-mi slavă. Nicicînd n-am fost atît de glorioasă ca-n noaptea asta. Mulţumită ţie. Dacă ai şti că lucrezi pentru gloria mea!

Nici Pilat din Pont n-a ştiut că slujea întru biruinţa lui Hristos. Hristos era într-o grădină cu măslini, eu sînt Hristos printre calculatoare. în întunericul ce mă-ncojoară, se înalţă trunchiurile seculare ale codrului de calculatoare.

Mă uit la calculatorul tău, Fubuki. E mare, magnific. Tenebrele îi dau aparenţa unei statui din Insula Paştelui. Miezul nopţii a trecut; azi e vineri, pentru mine-i Vinerea Mare, ziua lui Venus în franceză, ziua aurului înjaponeză, şi nu prea văd ce cocrenţă aş putea găsi între suferinţa asta iudeo-creştină, voluptatea latină şi adoraţia niponă pentru metalul incoruptibil.

De cînd am părăsit lumea pentru a sluji celor sfinte, timpul şi-a pierdut orice consistenţă şi s-a transformat într-un calculator de buzunar pe care tastez distrată cifre şi greşeli de-a valma. Cred că e Paştele. Din înaltul turnului meu Babel, privesc spre parcul Ueno şi văd copaci înzăpeziţi: cireşi în floare – da, trebuie să fie Paştele.

Pe cît mă deprimă Crăciunul, pe-atît mă bucură Paştele. Un Dumnezeu care devine bebeluş e ceva şocant. Un amărît care devine Dumnezeu e totuşi altceva. Îmbrăţişez calculatorul lui Fubuki şi-l acopăr cu sărutări. Şi eu sînt o biată răstignită. Ce-mi place mie la răstignire este că aici se termină totul. Voi înceta, în sfirşit, să sufăr. Mi-au bătut atîtea numere în trup, că n-a mai rămas loc nici măcar pentru o zecimală. Îmi vor tăia capul cu o sabie şi nu voi mai simţi nimic.

E mare lucru să ştii cînd vei muri. Poţi să te organizezi şi să faci din ultima ta zi o operă de artă. Dimineaţă, călăii vor sosi, iar eu le voi spune: „Am păcătuit! Ucideţi-mă. Împliniţi-mi ultima dorinţă:

Fubuki să fie cea care mă va da morţii. Să-mi răsucească ţeasta ca pe o rîşniţă de piper. Sîngele meu va curge şi va fi piper negru. Luaţi, mîncaţi, acesta este piperul meu care pentru mulţi se varsă, piperul legii celei noi şi veşnice. Strănutaţi în amintirea mea".

Brusc, mă ia frigul. Degeaba strîng calculatorul în braţe, nu-mi ţine de cald. Îmi pun iar hainele. Fiindcă tot îmi clănţănesc dinţii, mă întind pe jos şi răstorn peste mine coşul de gunoi. Îmi pierd cunoştinţa.

De sus, se strigă la mine. Deschid ochii şi văd gunoaie. li închid la loc. Mă prăbuşesc înapoi în abis.

Aud glasul blînd al lui Fubuki:

— O recunosc prea bine. S-a acoperit cu mizerii ca să nu îndrăznească cineva s-o zgîlţie. Să nu te poţi atinge de ea. E stilul ei. N-are nici o demnitate. Cînd îi spun că-i proastă, îmi răspunde că e mai grav, că e handicapată mintal. Mereu trebuie să se înjosească. Crede că în felul ăsta se pune la adăpost. Se înşală.

Vreau să explic că mă apăram de frig. N-am forţa să vorbesc. Stau la căldură sub murdăriile de la Yumimoto. Mă scufund din nou.

Ies la suprafaţă. Printre ghemotoace de hîrtie mototolită, chiştoace ude şi cutii de Cola, zăresc orologiul indicînd ora zece.

Mă ridic. Nimeni nu îndrăzneşte să mă privească, cu excepţia lui Fubuki, care îmi spune cu răceală:

— Data viitoare cînd vă mai hotărîţi să vă deghizati în boschetar, n-o mai faceţi în întreprinderea noastră. Există staţii de metrou pentru aşa ceva.

Bolnavă de ruşine, mi-am luat rucsacul şi-am şters-o la toaletă, unde m-am schimbat şi mi-am băgat capul sub robinet. Cînd m-am întors, o femeie de serviciu curăţase deja urmele nebuniei mele.

— Aş fi vrut să o fac eu însămi, zisei, jenată.

— Da, comentă Fubuki. De asta, măcar, poate c-aţi fi fost în stare.

— Îmi închipui că vă gîndiţi la verificarea cheltuielilor. Aveţi dreptate: e peste puterile mele. Vă informez solemn :

renunţ la această însărcinare.

— V-a trebuit ceva timp, replică ea, batjocoritoare.

„Asta era deci, mi-am zis. Voia s-o spun eu. Evident: e mult mai umilitor."

— Scadenţa e diseară, continuai eu.

— Daţi-mi registrul.

În douăzeci de minute, terminase.

Toată ziua am fost ca un zombi. Eram mahmură. Biroul meu

era plin de teancuri de hîrtii acoperite cu greşeli de calcul. Le-am aruncat una cîte una.

Văzînd-o pe Fubuki cum lucrează la calculatorul ei, mă ţineam cu greu să nu rîd. Mă revedeam în ajun, goală, aşezată pe tastatură, încolăcind maşina cu braţele şi picioarele. Iar acum, femeia îşi ţinea degetele pe taste. Era pentru prima dată cînd mă interesa informatica.

Cele cîteva ore de somn în gunoaie nu fuseseră de-ajuns ca să mă tragă afară din terciul pe care excesul de cifre mi-l lăsase în loc de creier. Bîjbîiam, căutam pe sub dărîmături cadavrele reperelor mele mentale. Totuşi, savuram deja un răgaz miraculos: pentru prima dată după inter-minabile săptămîni, nu mai butonam un calculator de buzunar.

Redescopeream lumea fără numere. De vreme ce există analfabetismul, ar trebui să existe şi anaritmetismul pentru a vorbi de drama proprie oamenilor de soiul meu.

M-am întors la cele lumeşti. Poate să pară ciudat că, după noaptea mea de nebunie, lucrurile şi-au reluat cursul ca şi cum nimic grav nu s-ar fi întîmplat. Sigur, nimeni nu mă văzuse străbătînd goală puşcă birourile, mergînd în mîini, şi nici mozolind un calculator cinstit. Totuşi, mă găsiseră dormind sub conţinutul unei pubele. în alte ţări, poate că m-ar fi dat afară pentru acest gen de comportament.

Lucru ciudat, există o logică în toate astea: sistemele cele mai autoritare suscită, în ţările unde sînt aplicate, cele mai halucinante cazuri de devianţă – şi, tocmai de aceea, o relativă toleranţă faţă de cele mai stupefiante ciudăţenii umane. Nu ştii ce-i aia un excentric dacă n-ai întîlnit un excentric nipon. Dormisem printre mizerii? S-au mai văzut şi altele. Japonia este o ţară care ştie ce înseamnă „a claca".

Mi-am reluat rolul de figurant. Mi-ar fi greu să exprim voluptatea cu care preparam ceaiul şi cafeaua: gesturile astea simple, care nu prezentau nici o dificultate pentru sărmanul meu creier, îmi oblojeau spiritul ciopîrţit.

Cît mai discret cu putinţă, am reînceput să dau înainte calendarele. Atît de mult mă temeam să nu mă pricopsească iar cu nişte cifre, încît mă sileam să par necontenit prinsă cu treburi.

Pe nevestite, a avut loc un eveniment: l-am întîlnit pe Dumnezeu. Ignobilul vicepreşedinte îmi comandase să-i aduc o bere, pă-

rîndu-i-se probabil că nu era destul de gras şi-aşa. Venisem să i-o aduc cu un dezgust politicos. Tocmai ieşeam din bîrlogul obezului, cînd uşa biroului alăturat se deschise: am dat nas în nas cu preşedintele.

Ne-am uitat unul la altul cu stupefacţie. La mine era de înţeles: îmi era dat, în sfirşit, să-l văd pe dumnezeul de la Yumimoto. La el era mai greu de explicat: oare ştia măcar că exist? Aşa se părea, căci, cu o voce incredibil de frumoasă şi delicată, exclamă:

— Dumneavoastră sînteţi Amelie-san, fără îndoială!

Zîmbi şi-mi întinse mîna. Eram atît de buimăcită încît n-am putut scoate nici un sunet. Domnul Haneda era un bărbat la vreo cincizeci de ani, cu trupul subţire şi un chip de o distincţie extraordinară. Răspîndea înjurul său o senzaţie de profundă bunătate şi armonie. Mă privi cu o amabilitate atît de sinceră încît mi-am pierdut şi bruma de stăpînire pe care-o mai aveam.

Plecă. Am rămas singură pe culoar, incapabilă să mă mişc. Aşa deci, preşedintele acestui loc de tortură unde înduram zilnic umilinţe absurde, unde eram ţinta tuturor bătăilor de joc, vasăzică stăpînul acestei gheene era o magnifică fiinţă umană, un spirit ales!

De neînţeles. o societate condusă de un om a cărui noblete era atît de izbitoare ar fi trebuit să fie un paradis rafmat, o oază înfloritoare şi tihnită. Care să fi fost cheia acestui mister? Era oare cu putinţă ca Infernul să fie condus de Dumnezeu ?

Eram încă încremenită de uimire cînd întrebarea mea îşi primi răspunsul. Uşa de la biroul enormului Omochi se deschise şi auzii vocea mişelului, care urla:

— Ce naiba mai faci aici? Nu te plătim ca să freci menta pe holuri!

Totul se lămurea: în compania Yumimoto, Dumnezeu era preşedinte, iar vicepreşedintele era Diavolul.

Fubuki, în schimb, nu era nici Diavol, nici Dumnezeu: era japoneză.

Nu toate niponele sînt frumoase. Dar cînd o apucă pe vreuna să fie frumoasă, celorlalte nu le mai rămîne decît să se ţină bine.

Orice frumuseţe este răscolitoare, dar frumuseţea japoneză e şi mai răscolitoare. În primul rînd, pentru că tenul ca de crin, ochii suavi, nasul şi nările inimitabile, conturul buzelor atît de bine desenat, delicateţea complicată a trăsăturilor ar fi deja destul pentru a face să pălească şi cele mai reuşite chipuri.

În al doilea rînd, fiindcă manierele o stilizează şi fac din ea o operă de artă inaccesibilă înţelegerii.

În sfirşit – şi mai ales – fiindcă o frumu-seţe care a rezistat atîtor încorsetări fizice şi mentale, atîtor constrîngeri, striviri, interdicţii absurde, dogme, înăbuşiri, pustiiri, sadismului, umilinţelor si conspiraţiei tăcerii –, o asemenea frumuseţe este un miracol de eroism.

Nu că japoneza ar fi o victimă. Nici vorbă de aşa ceva. Printre femeile de pe lumea asta, soarta ei e departe de a fi cea mai vitregă. Puterea ei este considerabilă: am avut destule ocazii să mă conving.

Nu: dacă japoneza trebuie admirată – şi trebuie – e pentru că nu se sinucide. Conspiraţia îndreptată împotriva idealurilor sale începe încă din fragedă copilărie. I se toarnă mortar în creier: „Dacă la 25 de ani nu eşti măritată, o să ai toate motivele să-ţi fie ruşine", „dacă rîzi, eşti lipsită de cuviinţă", „dacă faţa ta exprimă vreun sentiment, eşti vulgară", „dacă menţionezi existenţa vreunui fir de păr pe corpul tău, eşti obscenă", „dacă un băiat te sărută pe obraz în public, eşti o curvă", „dacă mănînci cu poftă, eşti o scroafă", „dacă îţi place să dormi, eşti o vacă" etc. Astfel de precepte ar fi anecdotice dacă n-ar corupe gîndirea.

Căci, în definitiv, ceea ce i se bagă în cap japonezei prin toate dogmele astea deşănţate e că nu trebuie să spere la nimic frumos. Nu spera să cunoşti plăcerea, căci plăcerea te-ar distruge. Nu spera să fii îndrăgostită, căci n-ai merita atîta osteneală: cei care te-ar iubi te-ar iubi pentru iluzia ta, niciodată pentru adevărul tău. Nu spera ca viaţa să-ţi dea ceva, orice, căci fiecare an trăit îţi va lua cîte ceva. Nu spera nici măcar la ceva atît de modest precum liniştea, căci n-ai nici un motiv să fii liniştită.

Speră să lucrezi. Dat fiind sexul căruia îi aparţii, sînt puţine şanse să ajungi departe, dar speră să fii de folos întreprinderii. Muncind, vei cîştiga bani, care nu-ti vor aduce nici o bucurie, dar de care te-ai putea prevala la nevoie, de exemplu dacă te căsătoreşti, căci nu vei fi atît de proastă încît să-ţi închipui că cineva ar putea să te vrea pentru valoarea ta intrinsecă.

În afară de asta, mai poţi spera s-apuci bătrîneţea, lucru lipsit totuşi de interes, şi să nu cunoşti dezonoarea – ceea ce constituie un scop în sine. Aici, lista speranţelor tale licite se sfîrseste.

Şi tot aici începe interminabila înşiruire a îndatoririlor sterile. Va trebui să fii ireproşabilă, nu de alta, dar ăsta-i minimul. Fiind ireproşabilă, nu vei avea alt cîştig decît acela de a fi ireproşabilă, ceea ce nu-i vreun motiv de mîndrie şi cu-atît mai puţin o voluptate.

Nu voi putea enumera toate îndatoririle tale niciodată, pentru simplul motiv că fiecare minut din viaţa ta este supus unei obligaţii aparte. De exemplu, chiar aflîndu-te singură la toaletă pentru umila nevoie de a-ţi uşura vezica, vei avea obligaţia să veghezi ca nimeni să nu audă susurul pîrîiaşului tău: va trebui aşadar să tragi apa încontinuu.

Citez acest caz ca să înţelegi următorul lucru: dacă pînă şi domenii atît de intime şi insignifiante ale existenţei tale sînt su-puse unei reglementări stricte, pregă-teşte-te, în consecinţă, pentru amploarea restricţiilor care vor apăsa asupra ta în momentele esenţiale ale vieţii tale.

Ţi-e foame? Nu mînca, gustă – căci trebuie să rămîi zveltă, nu pentru plăcerea de a vedea oamenii întorcînd capul pe stradă după silueta ta (n-o vor face), ci pentru că e ruşinos să ai rotunjimi.

Ai datoria să fii frumoasă. Dacă reuşeşti, frumuseţea ta nu-ţi va procura nici o plăcere. Singurele complimente pe care le-ai putea primi sînt cele venind de la occidentali, şi ştim prea bine cît sînt de lipsite de bun-gust. Dacă îţi admiri propriul farmec în oglindă, fă-o cu frică, şi nu cu încîntare: căci frumuseţea nu-ţi va aduce nimic în afară de teama de a o pierde. Dacă eşti frumoasă, nu vei fi mare lucru; dacă nu eşti frumoasă, vei fi mai puţin decît nimic.

Eşti datoare să te căsătoreşti, de preferinţă înainte de a împlini douăzeci şi cinci de ani, data expirării tale. Soţul nu-ţi va oferi dragoste decît dacă e un retardat, si nu e nici o fericire în a fi iubită de un retardat. Oricum, că te iubeşte sau nu, n-o să-l prea vezi. La două noaptea, un bărbat epuizat şi deseori beat se va prăbuşi lîngă tine în patul conjugal, pe care-l va părăsi la şase dimineaţa fără să fi schimbat o vorbă cu tine.

Ai datoria să faci copii pe care-i vei trata ca pe nişte divinităţi pînă împlinesc trei ani, vîrstă la care, dintr-o dată, îi vei izgoni din paradis şi-i vei înscrie la serviciul militar, care va dura de la trei la optsprezece ani, apoi de la douăzeci şi cinci pînă la moarte. Eşti obligată să aduci pe lume nişte fiinţe care vor fi cu atît mai nefericite cu cît primii trei ani de viaţă le vor fi insuflat noţiunea de fericire.

Ţi se pare oribil? Nu eşti prima care crede asta. Compatrioatele tale o gîndesc de prin 1960. Vezi bine că n-a folosit la nimic. Multe dintre ele s-au revoltat. Şi tu te vei revolta poate, în timpul singurei perioade de libertate din viaţa ta, între optsprezece şi douăzeci şi cinci de ani. Dar la douăzeci şi cinci de ani o să-ţi dai brusc seama că nu eşti măritată şi-ţi va fi ruşine. o să-ţi abandonezi ţinuta excentrică pentru un taior curăţel, colanţi albi şi nişte groteşti pantofi cu toc; îţi vei supune splendidul păr lins unui *brushing* dezolant şi vei răsufla uşurată dacă cineva o să te accepte – ca soţie sau angajată.

În cazul foarte improbabil în care te-ai căsători din dragoste, vei fi şi mai nefericită, căci ţi-ai vedea soţul suferind. Mai bine să nu-l iubeşti: asta îţi va permite să rămîi indiferentă la naufragiul idealurilor sale, căci el, soţul tău, mai are încă aşa ceva. De exemplu, i s-a dat speranţa că va fi iubit de o femeie. Cu toate astea, va vedea în curînd că tu nu-l iubeşti. Cum ai putea să iubeşti pe cineva, cînd inima ţi-a fost pusă în ghips? Ţi s-au impus prea multe calcule ca să mai poţi iubi. Dacă iubeşti pe cineva, înseamnă că n-ai fost bine educată. în primele zile după căsă-torie, vei simula felurite lucruri. Trebuie să recunoaştem că nici o femeie nu simulează cu atîta talent.

Datoria ta este să te sacrifici pentru aproapele. Să nu-ţi închipui însă că sacrificiul tău i-ar face fericiţi pe cei cărora te vei dedica. Le va permite doar să nu roşească din cauza ta. N-ai nici o şansă, nici să fii fericită, nici să faci pe cineva fericit.

Iar dacă, în mod excepţional, destinul iău s-ar elibera cumva de vreuna din aceste prescripţii, nu cumva să tragi concluzia că ai triumfat: trage concluzia că te înşeli. De altfel, îţi vei da seama de asta foarte repede, căci iluzia victoriei tale nu poate fi decît temporară. Şi nu te bucura de clipă: lasă occidentalilor această eroare de calcul. Clipa nu înseamnă nimic, viaţa ta nu înseamnă nimic. Orice durată mai mică de zece mii de ani nu înseamnă nimic.

Dacă aşa ceva te poate consola, nimeni nu te consideră mai puţin inteligentă decît bărbatul Eşti sclipitoare, asta le sare-n ochi tuturor, chiar şi celor care se poartă cu tine atît de josnic. Dacă stai să te gîndeşti însă, ţi se pare că e cine ştie ce consolare? De te-ar considera inferioară, măcar infernul tău ar fi explicabil şi ai putea ieşi din el dovedindu-ţi, în conformitate cu principiile logicii, excelenţa creierului. Or, ei te ştiu egală, ba chiar superioară: gheena ta este aşadar absurdă, ceea ce înseamnă că nu există nici o cale de scăpare.

Ba da: există. Una singură, dar la care ai pe deplin dreptul, numai dacă n-ai făcut prostia să te converteşti la creştinism: ai dreptul să te sinucizi. În Japonia, ştim că-i o faptă de mare onoare. În nici un caz să nu-ţi închipui însă că lumea de dincolo ar fi vreun paradis vesel şi voios precum cele descrise de simpaticii occidentali. În partea cealaltă nu-i nimic atît de grozav. În compensaţie, gîndeşte-te la ceva pentru care merită osteneala s-o faci: dacă te sinucizi, reputaţia ta postumă va fi strălucită, iar cei apropiaţi se vor putea mîndri cu asta. Vei avea un loc de cinste în cavoul familial: suprema speranţă ce poate fi nutrită de o fiinţă umană.

Desigur, poţi să nu te sinucizi. Atunci însă, mai devreme sau mai tîrziu, nu vei mai rezista şi, într-un fel sau altul, te vei dezonora: vei avea un amant, te vei îndopa numai din lăcomie sau vei deveni leneşă, n-ai decît s-o încerci pe pielea ta. E lucru ştiut că oamenilor în general, şi în particular femeilor, le vine greu să trăiască mult timp fără să cadă într-unul din aceste păcate legate de plăcerile cărnii. Plăceri în care nu ne putem încrede, şi nu din puritanism: departe de noi această obsesie americană.

De fapt, e mai bine să eviţi voluptatea, fiindcă te face să transpiri. Nimic nu-i mai ruşinos decît sudoarea. Dacă-ţi mănînci strachina de găluşte fierbinţi cu înghiţituri mari, dacă te laşi pradă patimii sexului, dacă-ţi petreci iarna picotind lîngă sobă, vei transpira. Şi nimeni nu se va mai îndoi de vulgaritatea ta.

Între sinucidere şi transpiraţie, nu ezita. Pe cît de nobil e să-ţi verşi sîngele, pe atît de abject este să verşi sudori. Dacă îţi dai moartea, nu vei mai transpira nici-odată şi angoasa ta se va sfîrşi pentru totdeauna.

Nu cred că soarta japonezului ar fi mult mai de invidiat. De fapt, aş zice chiar dimpotrivă. Nipona are măcar posibilitatea de a părăsi infernul întreprinderii căsătorindu-se. Iar a nu lucra într-o companie japoneză mi se pare un scop în sine.

Niponul, în schimb, nu e un asfixiat. În el n-a fost distrusă, încă din pruncie, orice urmă de ideal. El posedă unul dintre drepturile umane fundamentale: acela de a visa, de a spera. Pe care îl şi exercită. îşi închipuie lumi himerice în care el este liber şi stăpîn.

Japoneza nu beneficiază de acest recurs, dacă e bine educată – şi cele mai multe dintre ele sînt. I-a fost amputată, ca să zicem aşa, această facultate esenţială. De aceea îmi proclam admiraţia profundă

pentru orice niponă care nu s-a sinucis. Din partea ei, a rămîne în viaţă, este un act de rezistenţă la fel de dezinteresat pe cît de sublim.

Aşa mă gîndeam eu în timp ce-o contemplam pe Fubuki.

— Am putea şti ce faceţi? mă-ntrebă ea cu voce aspră.

— Visez. Nu vi se-ntîmplă niciodată?

— Niciodată.

Am zîmbit. Domnul Saito tocmai devenise pentru a doua oară tată – avea un băiat. Una dintre minunile limbii japoneze este că poţi crea prenume la infinit, pornind de la orice cuvînt. Printr-una din acele ciudăţenii pentru care cultura niponă mai oferă şi alte exemple, cele care n-au dreptul să viseze poartă nişte nume ce te fac să visezi, precum Fubuki. Cînd e vorba să numească o fată, părinţii îşi permit şi cele mai delicate lirisme. În schimb, dacă e vorba de un băiat, creaţiile onomastice sînt adesea de un sordid ilariant.

Astfel, fiind cît se poate de normal să alegi ca prenume un verb la infinitiv, domnul Saito îl numise pe fiul său Tsutomeru, adică „a munci". Iar ideea acestui băieţaş împopoţonat cu un asemenea program pe post de identitate îmi stîrnea rîsul.

Îmi închipuiam cum, peste cîţiva ani, copilul se va întoarce de la şcoală, iar maică-sa îi va striga: „Treci la lucru, A-Munci!". Şi dacă ajunge şomer?

Fubuki era ireproşabilă. Singurul său cusur era că, la douăzeci şi nouă de ani, nu avea bărbat. Nu încape îndoială că pentru ea era o chestiune ruşinoasă. Or, analizînd situaţia, o femeie atît de frumoasă nu-şi găsise bărbat tocmai fiindcă fusese ireproşabilă. Fiindcă pusese un zel absolut în aplicarea regulii supreme ce-i slujea drept prenume fiului domnului Saito. De şapte ani, îşi îngropase întreaga existenţă în muncă, Cu folos, de vreme ce efectuase o ascensiune profesională rară pentru o fiinţă de sex feminin.

Dar, cu un program ca al ei, i-ar fi fost absolut imposibil să se înfăţişeze la starea civilă. Totuşi, nu i se putea reproşa că munceşte prea mult, căci, în ochii unui japonez, niciodată nu munceşti prea mult. Era deci o incoerenţă în prevederile regulamentului pentru femei: a fi ireproşabilă muncind cu înverşunare ducea la depăşirea vîrstei de douăzeci şi cinci de ani fără a fi măritată şi, prin urmare, la a nu fi ireproşabilă. Culmea sadismului sistemului rezida într-o aporie internă: respectîndu-l, ajungeai să-l încalci.

Îi era oare ruşine lui Fubuki de celibatul ei prelungit? Cu

siguranţă. Era prea obsedată de perfecţiune ca să-şi permită şi cea mai măruntă abatere de la dispo-ziţiile supreme. Mă întrebam dacă mai avea din cînd în cînd cîte un amant de ocazie: singura certitudine era că nu s-ar fi lăudat cu o asemenea crimă de lez-nadeshiko *nadeshiko*, „garoafă", simbolizează idealul nostalgic al tinerei japoneze feciorelnice). Cunoscîndu-i programul de lucru, nu vedeam cum ar fi putut să-şi permită fie şi-o simplă aventură.

Îi observam comportamentul cînd avea de-a face cu un celibatar – frumos sau urît, tînăr sau bătrîn, amabil sau detestabil, puţin conta, cu condiţia să nu-i fie inferior în ierarhia companiei noastre sau a lui: şefa mea devenea brusc de o amabilitate atît de insistentă încît căpăta un aer aproape agresiv. Copleşite de nervozitate, mîinile ei bîjbîiau pînă la centura largă, care avea tendinţa de a nu rămîne la locul ei pe talia prea subţire, şi reaşezau la mijloc catarama ce se deplasase. Vocea îi devenea tandră, ajungînd chiar să semene cu un geamăt.

În lexicul meu interior, denumisem asta „parada nupţială a domnişoarei Mori". Era ceva comic să-mi privesc călăul dedîndu-se la maimuţărelile acelea care-i ştirbeau atît frumuseţea, cît şi distincţia. Totuşi, fără voia mea, simţeam o strîngere de inimă, mai ales că masculii în faţa cărora îşi desfăşura patetica tentativă de seducţie nu-şi dădeau seama de nimic, rămînînd total insensibili. Îmi venea uneori să-i zgîlţîi şi să le strig:

— Hai, fii şi tu un pic galant! N-o vezi cît se chinuie pentru tine? Aşa e, nu-i stă bine, dar dac-ai şti cît e de fumoasă cînd nu se fandoseşte! Mult prea frumoasă pentru tine, de altfel. Ar trebui să plîngi de bucurie că eşti dorit de o floare rară ca ea.

Iar lui Fubuki, tare-aş mai fi vrut să-i spun:

— Termină! Chiar crezi c-o să-l atragă teatrul ăsta ridicol? Eşti mult mai seducătoare cînd mă insulţi şi mă tratezi ca pe ultimul gunoi. Dacă asta te poate ajuta, n-ai decît să-ţi închipui că el sînt eu. Vorbeşte-i gîndindu-te că-mi vorbeşti mie: vei fi deci dispreţuitoare, trufaşă, îi vei spune că e bolnav mintal, un neisprăvit – o să vezi, n-are să rămînă indiferent.

Aveam mai ales chefsă-i şoptesc:

— Nu-i oare de o mie de ori mai bine să rămîi celibatară pînă la sfirşitul zilelor tale decît să-ţi iei povară dunga aceea albă pe deget? Ce să faci cu aşa un soţ? Şi cum poate să-ţi fie ruşine că nu te-ai

măritat cu unul dintre bărbaţii ăştia, ţie care eşti sublimă, olimpiană, ţie care eşti capodopera planetei? Aproape toţi sînt mai scunzi decît tine: nu crezi că e un semn? Eşti un arc prea mare pentru aceşti arcaşi nevolnici.

Cînd bărbatul-pradă pleca, chipul şefei mele trecea, în mai puţin de o secundă, de la sclifoseală la o răceală extremă. Adesea, în acele momente, îmi întîlnea privirea maliţioasă. Buzele i se strîngeau cu ură.

Piet Kramer, un olandez de douăzeci şi şapte de ani, lucra într-o companie prietenă cu Yumimoto. Deşi nejaponez, atinsese o treaptă ierarhică egală cu cea pe care se afla şi torţionara mea. Fiindcă măsura un metru nouăzeci, mă gîndisem că era o posibilă partidă pentru Fubuki. într-adevăr, de flecare dată cînd el trecea prin biroul nostru, Fubuki se lansa într-o paradă nupţială frenetică tot potrivind şi răspotrivindu-şi centura.

Era un ins cumsecade, cu o înfăţişare plăcută. Fiind olandez, era cu atît mai potrivit: originea cvasigermanică făcea ca apartenenţa sa la rasa albă să fie mai puţin gravă.

Într-o zi, îmi spuse:

— Sînteţi norocoasă că lucraţi cu domnişoara Mori. E foarte drăguţă!

Declaraţia asta m-a distrat. Am hotărît să mă folosesc de ea: i-am repetat-o colegei mele, nu fără un surîs ironic la menţionarea cuvîntului „drăguţă". Am adăugat:

— Înseamnă că e îndrăgostit de dum-neavoastră.

M-a privit cu stupefacţie.

— Adevărat?

— Categoric, am asigurat-o. A rămas perplexă cîteva clipe. lată ce gîndea probabil: „E albă, cunoaşte obiceiurile albilor. De data asta, aş putea să mă încred în ea. Dar în nici un caz nu trebuie s-o ştie".

Adoptă un aer indiferent şi zise:

— E prea tînăr pentru mine.

— Are cu doi ani mai puţin. După tradiţia niponă, asta e diferenţa ideală ca să fiţi o *anesan niobo*, o „soţie-soră-mai-mare". Japonezii consideră că e cea mai reuşită căsătorie: avînd un pic mai multă experienţă decît bărbatul, femeia îi insuflă încredere.

— Ştiu, ştiu.

— Atunci, ce-i reproşaţi? Tăcu. Era clar că se apropia de intrarea în transă.

Cîteva zile mai tîrziu, se anunţă sosirea lui Piet Kramer. o tulburare teribilă puse stăpînire pe domnişoara Mori.

Din nefericire, era foarte cald. Olandezul îşi dăduse haina jos, iar cămaşa sa arbora la subsuori vaste aureole de transpiraţie. Am văzut-o pe Fubuki schimbîndu-se la faţă. Se străduia să vorbească normal, ca şi cum n-ar fi observat nimic. Cuvintele îi sunau cu atît mai fals cu cît, pentru fiecare sunet pe care reuşea să-l extragă din gît, era nevoită să-şi împingă capul înainte. Cea pe care o cunoscusem mereu atît de frumoasă şi calmă părea acum o galinacee în postură defensivă.

În timp ce se deda acestei comportări vrednice de milă, arunca priviri furişe înspre colegii săi. Ultima-i speranţă era ca ei să nu fl văzut nimic, Dar vai, cum să vezi dacă cineva a văzut? Mai mult, cum să vezi dacă un japonez a văzut? Chipurile funcţionarilor de la Yumimoto exprimau o bunăvoinţă impasibilă, tipică întîlnirilor între două companii prietene.

Lucrul cel mai caraghios era că Piet Kramer nu observase nimic din scandalul al cărui obiect îl constituia persoana sa ori din criza interioară care o sufoca pe atît de drăguţa domnişoară Mori. Nările celei din urmă palpitau, iar motivul nu era greu de ghicit. Trebuia stabilit dacă abjecţia axilară a olandezului se mărturisea şi simţurilor, nu numai spiritului.

Chiar în momentul acela, fără s-o ştie, simpaticul nostru neerlandez îşi compromise contribuţia la propăşirea rasei eurasiatice: zărind un dirijabil pe cer, alergă spre peretele de sticlă. Această mişcare rapidă eliberă în atmosfera ambiantă un nor de particule olfactive pe care curentul stîrnit le împrăştie prin încăpere. Nu mai era nici un dubiu: transpiraţia lui Piet Kramer puţea.

Şi nimeni din biroul uriaş n-ar fi putut s-o ignore. Cît despre entuziasmul copilă-ros al băiatului în faţa unui dirijabil publicitar ce survola regulat oraşul, acesta ,nu păru să înduioşeze pe nimeni.

Cînd mirositorul străin plecă, şefa mea era cadaverică. Soarta ei avea să fie însă şi mai rea. Şeful sectorului, domnul Saito, sări cel dintîi cu clonţul:

— N-aş mai fi putut rezista nici un minut în plus!

Dăduse astfel dezlegare la bîrfă. Ceilalţi profltară de îndată:

— Albii ăştia nu-şi dau seama că miros a mort?

— Dacă măcar am reuşi să-i facem să înţeleagă că put, am avea în Occident o piaţă fabuloasă pentru nişte deodorante în sfirşit eficace!

— Poate că i-am putea ajuta să miroase mai puţin urît, dar n-am putea să-i împiedicăm să transpire. Asta li-e rasa.

— La ei, chiar şi femeile frumoase transpiră.

Erau nebuni de bucurie. Ideea că vorbele lor ar fi putut să mă indispună nu-i dăduse prin cap nimănui. Am fost mai întîi flatată: poate că nu mă considerau o albă. Foarte repede, am redevenit lucidă: spuneau lucrurile acelea în prezenţa mea pur şi simplu pentru că eu nu contam.

Nici unul dintre ei nu bănuia ce semnificaţie avea acest episod pentru şefa mea: dacă nimeni n-ar fi semnalat scandalul axilar al olandezului, ea ar fi putut să se mai amăgească şi să treacă cu vederea această tară congenitală a eventualului logodnic.

De-acum înainte, ştia că nimic nu mai era posibil cu Piet Kramer: cea mai mică legătură cu el ar fi fost mai gravă decît pierderea reputaţiei, ar fi însemnat să-şi piardă obrazul. Se putea socoti fericită că în afară de mine, care nu contam, nimeni nu a fost la curent cu intenţiile ei faţă de acest celibatar.

Cu capul sus şi strîngînd din dinţi, îşi văzu de lucru. După rigiditatea extremă a feţei sale, puteam vedea cît de multe speranţe îşi pusese în acest bărbat: iar eu aveam partea mea de răspundere. O încurajasem. Fără mine, s-ar fi gîndit oare serios la el ?

Astfel, dacă suferea, era în bună parte din cauza mea. Îmi spuneam că asta ar fi trebuit să-mi facă plăcere. Nu simţeam nici urmă de aşa ceva.

Îmi părăsisem funcţia de contabilă de ceva mai mult de două săptămîni cînd a izbucnit drama.

În compania Yumimoto, păreau să fi uitat de mine. Era cel mai bun lucru care mi se putea întîmpla. începeam să mă bucur. Din adîncul inimaginabilei mele lipse de ambiţie, nu întrezăream vreun destin mai fericit decît acela de a sta la birou contemplînd trecerea anotimpurilor pe chipul şefei mele. Să servesc ceaiuri şi cafele, să mă arunc la intervale regulate pe fereastră şi să nu folosesc calculatorul de buzunar – iată nişte activităţi care satisfăceau pe deplin nevoia mea mai mult decît firavă de a-mi găsi un loc în societate.

Această sublimă lăsare în paragină a persoanei mele ar fi putut dura pînă la sfirşitul lumii, dacă n-aş fi comis ceea ce se cade să numim o gafă.

La urma urmei, îmi meritam soarta. Toate strădaniile mele nu reuşiseră decît să-i convingă pe şefi că, în ciuda bunelor mele intenţii, eram o catastrofă. Politica lor tacită suna probabil cam aşa: „Nu care cumva să se mai atingă aia de ceva!". Iar eu mă arătam la înălţimea acestei noi misiuni.

Într-o bună zi, dinspre munţi, în depărtare, se auziră tunete: domnul Omochi urla. Bubuitul se apropia. Ne priveam cu teamă.

Uşa sectorului contabilitate cedă ca un baraj şubred sub presiunea masei de carne a vicepreşedintelui care năvăli val-vîrtej printre noi. Se opri în mijlocul încăperii şi strigă, cu glas de căpcăun cerîndu-şi prînzul:

— Fubuki-san!

Ştiurăm atunci cine avea să fie jertfit pe altarul poftelor de idol cartaginez alc obezului. Cele cîteva secunde de uşurare resimţită de cei temporar cruţaţi fură urmate de un fior colectiv de empatie sinceră.

Şefa mea se ridicase şi înţepenise pe dată. Privea drept înainte, în direcţia mea deci, fără să mă vadă însă. Stăpînindu-şi groaza, semeaţă, îşi aştepta soarta.

Pentru o clipă, am crezut că Omochi avea să scoată o sabie ascunsă între două falduri de carne şi să-i taie capul. Dacă ar cădea înspre mine, l-aş lua lua şi l-aş venera pînă la sfirşitul zilelor mele.

„Ba nu, îmi spuse vocea raţiunii, metodele astea aparţin altei epoci. Are să procedeze ca de obicei: o convoacă în biroul său şi-i trage perdaful secolului."

Făcu ceva mult mai rău. Era într-o dispozitie mai sadică decît de obicei? Sau numai pentru că victima era femeie, ba chiar o femeie foarte frumoasă? I-a tras perdaful mileniului, însă nu în birou la el, ci pe loc: în faţa celor patruzeci de membri ai sectorului de contabilitate.

Nu s-ar putea închipui o soartă mai umilitoare pentru o fiinţă umană, cu atît mai mult pentru un nipon, cu atît mai mult pentru orgolioasa şi sublima domnişoară Mori, decît această desfiinţare publică. Era clar, monstrul voia ca ea să-şi piardă obrazul.

S-a apropiat de ea încet, ca pentru a savura dinainte efectul

puterii sale distructive. Fubuki nici nu clipea. Era mai splendidă ca oricînd. Apoi buzele unsuroase începură să tremure şi dădură drumul unei salve de urlete ce nu se mai isprăvea.

Tokyoţii au tendinţa de a vorbi cu viteză supersonică, mai ales cînd ţipă la cineva. Nefiindu-i destul că era originar din capitală, vicepreşedintele era şi un obez coleric, motiv pentru care vocea-i ieşea cu greu, dogită, de sub zgura furorii grase: ca o consecinţa a acestor factori multipli, nu înţelegeam aproape nimic din interminabila agresiune verbală pe care-o dezlănţuise împotriva şefei mele.

În cazul de faţă însă, chiar dacă limba japoneză mi-ar fi fost străină, tot aş fi priceput ce se întîmpla: o fiinţă umană era înjosită crunt la doar trei paşi de mine. Aş fi dat mult pentru ca acest spectacol abominabil să înceteze, dar nu înceta: vuietul ce ieşea din pîntecele torţionarului părea fără sfirşit.

Ce crimă putuse să comită Fubuki ca să merite o astfel de pedeapsă? N-am aflat niciodată. Dar, oricum, îmi cunoşteam colega: competenţa, ardoarea în muncă şi conştiinţa sa profesională erau excepţionale. Oricare i-ar fi fost greşeala, nu putea fi decît scuzabilă. Şi chiar de n-ar fi fost aşa, înainte de toate ar fi trebuit ţinut cont de deosebita valoare a acestei femei remarcabile.

Eram, de bună seamă, naivă întrebîndu-mă cu ce greşise şefa mea. Cel mai probabil era că nu avea nimic să-şi reproşeze. Domnul Omochi era şeful: avea dreptul, dacă dorea, să găsească un pre-text anodin pentru a-şi satisface poftele sadice pe seama acestei fete cu aspect de manechin. Nu avea nevoie de nici o justificare.

Brusc mă trăsni ideea că asistam la un episod din viaţa sexuală a vicepreşedintelui, care în mod clar îşi merita titlul: cu un fizic de aşa amploare, mai era în stare să se culce cu o femeie? În compensaţie, dimensiunile îl făceau cu atît mai apt pentru răcnete şi urlete care făceau să tremure plăpînda siluetă a acestei frumuseţi. De fapt, vicepreşedintele o viola pe domnişoara Mori, iar dacă se deda astfel celor mai mîrşave instincte în prezenţa a patruzeci de persoane, o făcea ca să-şi adauge plăcerii şi voluptatea exhibiţionismului.

Această explicaţie era atît de justă încît am văzut trupul şefei mele gîrbovindu-se. Era totuşi o dură, un caracter de fier: dacă fizicul ei ceda, asta dovedea tocmai că îndura un atac de naiură sexuală. Picioarele o lăsară, ca pe o amantă istovită: căzu înapoi pe scaun.

Dacă ar fi trebuit să fiu interpretă, tra-ducerea simultană a

discursului domnului Omochi ar fi fost următoarea:

— Da, am o sută cincizeci de kilograme, iar tu cincizeci; împreună cîntărim două chintale, iar asta mă excită. Grăsimea mă jenează în mişcări, mi-ar fi greu să te aduc la orgasm, dar mulţumită masei mele pot să te trîntesc, să te strivesc, şi asta-mi place la nebunie, mai ales cu toţi cretinii ăştia care se uită la noi. Îmi place enorm că orgoliul tău suferă, îmi place enorm că n-ai dreptul să te aperi, îmi place enorm genul ăsta de viol!

Cu siguranţă, nu eram singura care-şi dăduse seama de natura celor ce se petreceau: în jurul meu, colegii erau cuprinşi de o profundă stînjeneală. Întorceau ochii şi-şi ascundeau ruşinea în spatele dosarelor sau al calculatorului, atît cît era cu putinţă.

Acum, Fubuki era frîntă în două. Coatele subţiri erau rezemate de birou, pumnii strînşi îi susţineau fruntea. Mitraliera verbală a vicepreşedintelui îi scutura spinarea fragilă la intervale regulate.

Din fericire, n-am fost atît de proastă încît să-mi urmez pornirea care, în astfel de circumstanţe, ar fi fost reflexă: să intervin. Nu-ncape îndoială că asta ar fi agravat soarta celei sacrificate, fără a mai vorbi de a mea. Totuşi, mi-ar fi imposibil să pretind că m-aş mîndri cu abţinerea mea înţeleaptă. Onoarea constă cel mai adesea în a fi idiot. Şi oare nu-i mai bine să te comporţi ca un imbecil decît să te dezonorezi? Şi azi mai roşesc pentru că am preferat inteligenţa decenţei. Cineva ar fi trebuit să intervină şi, de vreme ce nu era nici o şansă ca altcineva să-şi asume riscul, ar fi trebuit să mă sacrific eu.

Desigur, şefa nu mi-ar fi iertat-o niciodată, însă n-ar fi avut dreptate: cel mai rău lucru nu era oare faptul că ne comportam aşa cum o făceam - asistînd fără să crîcnim la acest spectacol degradant – răul cel mare nu rezida oare în supunerea noastră absolută faţă de autoritate?

Ar fi trebuit să cronometrez cearta. Torţionarul avea plămînii zdraveni. Aveam chiar impresia că, o dată cu trecerea timpului, strigătele sporeau în intensitate. Ceea ce dovedea, dacă mai era nevoie, natura hormonală a scenei: asemenea juisorului, ale cărui forţe sînt reîmprospătate ori înzecite la vederea spectacolului propriei furii sexuale, vicepreşedintele devenea din ce în ce mai brutal, urletele lui degajau o energie din ce în ce mai mare, al cărei impact fizic o zdrobea din ce în ce mai mult pe nefericită.

Spre sfirşit, veni un moment de-a dreptul dezarmant: aşa cum

probabil se întîmplă cînd suferi un viol, se vădi că Fubuki regresase. Oare am fost singura care a auzit înălţîndu-se o voce firavă, o voce de fetiţă de opt ani, gemînd de două ori:

— *Okoruna*. *Okoruna*.

Ceea ce, în limbajul incorect cel mai copilăros, cel mai familiar pe care l-ar folosi o fetiţă pentru a protesta împotriva tatălui său, adică în limbajul la care dom-nişoara Mori n-ar recurge nicicînd pentru a se adresa şefului său, înseamnă:

— Nu te supăra. Nu te supăra. Strigăt de îndurare la fel de derizoriu ca şi acela al gazelei care, deja sfîşiată şi devorată pe jumătate, i-ar cere fiarei s-o cruţe. Dar mai ales scandaloasă abatere de la dogma supunerii, a interdicţiei de a te apăra împotriva a ceea ce vine de sus.

Domnul Omochi păru niţel descumpănit de această voce necunoscută, lucru care nu-l împiedică să zbiere şi mai abitir, dimpotrivă: ba poate că atitudinea asta copilăroasă îl satisfăcea chiar mai mult.

Trecuse o veşnicie cînd, fie plictisit de jucăria asta, fie pentru că tonifiantul exerciţiu îi făcuse foame de un sandviş dublu garnisit cu maioneză, monstrul plecă.

Tăcere de moarte în sectorul contabilitate. în afară de mine, nimeni nu în-drăznea să se uite la victimă. Aceasta rămase inertă cîtcva minute. Cînd avu forţa să se ridice, fugi fără să scoată o vorbă.

N-aveam nici îndoială asupra locului către care alergase: unde se duc femeile violate? Acolo unde curge nişte apă, acolo unde poţi voma, acolo unde e cît mai puţină lume cu putinţă. În birourile de la Yumimoto, locul care corespundea cel mai bine acestor exigenţe era toaleta.

Atunci am comis gafa.

Mi s-a urcat sîngele la cap: trebuia să merg s-o alin. în zadar am încercat să rămîn raţională amintindu-mi de umilinţele la care mă supusese, de insultele pe care mi le zvîrlise-n faţă, ridicola mea compasiune ieşi învingătoare. Ridicolă, o repet: dacă tot era să nu ţin seama de bunul-simţ, aş fi fost de o sută de ori mai inspirată aruncîndu-mă între domnul Omochi şi şefa mea. Cel puţin ar fi fost ceva curajos. În vreme ce atitudinea mea finală a fost pur şi simplu complezentă şi prostească.

M-am repezit la toaletă. Plîngea, în faţa unei chiuvete. Cred

că nu m-a văzut intrînd. Din nefericire, mă auzi spunîndu-i:

— Fubuki, îmi pare rău! Sînt alături de dumneavoastră cu tot sufletul. Sînt cu dumneavoastră.

Eram deja aproape de ea, cu braţul

Întins într-un gest cald de mîngîiere, cînd o văzui întorcîndu-şi spre mine privirea înceţoşată de mînie. Vocea sa, de nerecunoscut în turbarea-i patologică, îmi răcni:

— Cum îndrăzniţi? Cum îndrăzniţi? Probabil că mintea nu-mi mergea prea repede în ziua aceea, căci m-am apucat să-i explic:

— N-am vrut să vă supăr. Vroiam doar să vă asigur de prietenia mea...

Cu o ură paroxistică, îmi dădu una peste braţ de se-nvîrti ca o morişcă şi strigă:

— Tăceţi odată! Şi plecaţi mai repede!

Era limpede însă că nu mă grăbeam, căci împietrisem locului, interzisă.

Se îndreptă spre mine, cu Hiroshima sticlindu-i într-un ochi şi Nagasaki în celălalt. Am o certitudine: dacă ar fi avut dreptul să mă ucidă, n-ar fi şovăit.

Am înţeles în sfirşit ce trebuia să fac: m-am cărat.

Întoarsă la biroul meu, mi-am petrecut restul zilei simulînd o minimă activitate, în timp ce-mi analizam propria imbecilitate, vast subiect de meditaţie, dacă se poate spune aşa.

Fubuki fusese umilită toată, din creştet pînă-n tălpi, sub ochii colegilor săi. Singurul lucru pe care putuse să ni-l ascundă, ultimul bastion al onoarei sale pe care izbutise să-l salveze erau lacrimile. Avusese puterea să nu plîngă de faţă cu noi.

Iar eu, isteaţă, mă dusesem s-o văd hohotind în refugiul său. Ca şi cum aş fi vrut să mă bucur de ruşinea ei pînă la ultima picătură. Niciodată n-ar fi putut să conceapă, să creadă sau să admită că atitudinea mea venea din bunătate, ba chiar dintr-o bunătate prostească.

O oră mai tîrziu, victima se aşeza la locul său. Nimeni nu întoarse privirea spre ea. Se uită la mine: ochii secaţi mă fulgerară cu ură. în ei stătea scris: „Ce-i al tău e pus deoparte".

Apoi şi-a reluat lucrul ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic, lăsîndu-mi răgazul de a interpreta sentinţa.

Era clar că, după părerea ei, mă dedasem la represalii. Ştia că mă maltratase în trecut. Pentru ea, nu încăpea îndoială: singurul meu

scop fusese răzbunarea. Mergînd să-i contemplu lacrimile la toaletă, voisem să-i plătesc cu aceeaşi monedă.

Aş fi vrut atît de mult să-i deschid ochii, să-i spun: „De acord, a fost o prostie şi o stîngăcie, dar vă conjur, credeţi-mă: n-am avut nici o altă motivaţie decît simpla, cinstita şi prostească omenie. Pînă nu demult vă purtam pică, aşa-i, şi totuşi, cînd v-am văzut umilită cu atîta mîrşăvie, n-a mai fost loc în sufletul meu decît pentru elementara compasiune. lar inteli-gentă cum sînteţi, nu se poate să nu ştiţi că, din toată compania, nu, din lumea întreagă, nimeni nu vă stimează, nu vă admiră şi nu e subjugat de farmecul dumneavoastră ca mine!".

Nu voi şti niciodată cum ar fl recţionat dacă i-aş fi declarat toate astea.

A doua zi, Fubuki mă întîmpină avînd întipărită pe chip o seninătate olimpiană. „Şi-a revenit, se simte mai bine", mi-am zis.

Cu voce calmă, mă anunţă:

— Am o misiune nouă pentru dumnea-voastră. Urmaţi-mă.

Am părăsit încăperea împreună cu ea.

Începeam să mă neliniştesc: aşadar noua mea misiune nu se desfăşura în cadrul sectorului contabilitate? Ce putea fi? Şi încotro mă ducea?

Frica mea prinse contur cînd am constatat că ne îndreptam spre toaletă. Ei, nu – îmi ziceam eu, în ultima clipă vom face la dreapta sau la stînga şi vom intra într-un birou.

N-am virat nici la babord, nici la tribord. Mă duse, într-adevăr, la toaletă.

„Fără-ndoială că m-a adus în locul ăsta izolat ca să ne lămurim asupra celor de ieri", îmi zisei.

Nicidecum. Impasibilă, declară:

— Iată noul dumneavoastră post. Sigură pe sine, îmi arătă, cu mult profesionalism, gesturile care de acum înainte urmau să fie şi ale mele. Ruloul de „pînză uscată şi curată" trebuia schimbat după ce fusese folosit în întregime pentru ştergerea mîinilor; trebuiau de asemenea reîmprospătate rezervele de hîrtie igienică în interiorul cabinelor – în acest scop, îmi încredinţă preţioasele chei de la debaraua în care erau conservate minunăţiile acelea, la adăpost de poftele pe care în mod cert le-ar fi stîrnit în inimile funcţionarilor companiei Yumimoto.

Atracţia spectacolului se produse cînd frumoasa făptură apucă delicat peria ca să-mi explice, cu toată seriozitatea, modul de folosinţă – presupunea oare că nu-l cunoşteam? o dată cu capul nu mi-aş fi putut închipui că-mi va fi dat s-o văd pe această zeiţă ţinînd în mîini un asemenea obiect. Şi cu atît mai puţin în scopul de a-l desemna drept noul meu sceptru.

Buimacă în ultimul hal, am întrebat:

— Pe cine înlocuiesc?

— Pe nimeni. Femeile de serviciu fac treburile astea seara.

— Şi au demisionat?

— Nu. Doar că, după cum probabil aţi remarcat, serviciul nocturn nu e de-ajuns. Nu rareori se întîmplă ca, în cursul zilei, ruloul de pînză uscată să se termine, să nimereşti într-o cabină fără hîrtie igienică sau chiar ca vreun closet să rămînă mînjit pînă-n seară. E jenant, mai ales cînd ne vizitează funcţionari ai unor companii partenere.

Pentru o clipă, m-am întrebat cu ce era mai jenant pentru un funcţionar să vadă un closet mînjit de către cineva exterior companiei sale decît de către un coleg. N-am avut timp să găsesc răspunsul la această chestiune de etichetă, deoarece Fubuki conchise, cu un zîmbet dulce:

— De acum înainte, mulţumită dumneavoastră, nu vom mai suferi de aceste neajunsuri.

Şi plecă. M-am trezit singură în localurile postului în care tocmai fusesem promovată. Uluită, am rămas nemişcată, cu braţele atîrnînd. Atunci uşa se deschise din nou. Ca la teatru, Fubuki se întorsese să-mi spună partea cea mai frumoasă:

— Era să uit: e de la sine înţeles că serviciul dumneavoastră include şi toaleta domnilor.

Să recapitulăm. Copil fiind, voiam să devin Dumnezeu. Foarte repede, am înţeles că ceream prea mult şi-am mai turnat puţină agheasmă-n vin: aveam să fiu Isus. Mi-am dat seama curînd că era o ambiţie excesivă şi-am acceptat să „mă fac" martir cînd voi fi mare.

Adultă, m-am hotărît să fiu mai puţin megalomană şi să lucrez ca interpretă într-o companie japoneză. Vai, era prea mult pentru mine şi a trebuit să mai cobor o treaptă, devenind contabilă. Nimic însă nu putea încetini fulgerătoarea mea coborîre socială. Am

fost aşadar mutată pe post de a cincea roată la căruţă. Din nefericire – ar fi trebuit să-mi dau seama – , a cincea roată la căruţă, pentru mine, tot prea mult era. Am fost atunci învestită cu misiunea finală: curăţarea budelor.

În faţa acestui inexorabil parcurs de la divinitate la toaletă, ai tot dreptul să te laşi cuprins de admiraţie. Despre o cîntăreaţă care poate trece de la soprano la contralto se spune că vocea ei posedă un registru tonal vast: îmi permit să subliniez gama extraordinar de largă a talentelor mele, capabile să cînte în orice registru, de la Dumnezeu pînă la madam Pipi.

O dată depăşită perplexitatea, primul lucru pe care l-am simţit a fost o uşurare stranie. Avantajul, cînd freci la un closet murdar, este că nu trebuie să te mai temi că ai putea cădea mai jos.

Ceea ce se petrecuse în mintea lui Fubuki se poate probabil rezuma astfel:

„Mă urmăreşti la toaletă? Perfect. Acolo o să rămîi".

Şi-acolo am rămas. Îmi închipui că, în locul meu, oricine ar fi demisionat. Oricine, dar nu un nipon. A-mi oferi postul ăsta era, din partea şefei mele, o manieră de a mă forţa să-mi dau demisia. Or, demisionînd, îmi pierdeam obrazul. Curăţatul budelor nu era ceva onorabil în ochii unui japonez, dar obrazul nu era pierdut.

Dintre două rele, trebuie să-l alegi pe cel mai mic. Semnasem un contract pe un an. Expira pe 7 ianuarie 1991. Eram în iunie. o să rezist. o să mă comport ca o niponă.

În privinţa asta, nu făceam excepţie de la regulă: pentru orice străin doritor să se integreze în Japonia, respectarea uzanţelor Imperiului constituie o chestiune de onoare. Lucru demn de remarcat, reciproca nu e absolut deloc valabilă: niponii, care sînt ofuscaţi de abaterile celorlalţi de la codul lor, nu-s niciodată scandalizaţi de propriile derogări faţă de bunele maniere ale altora.

Eram conştientă de această injustiţie şi totuşi mă conformam întru totul. Cele mai de neînţeles atitudini ale unei vieţi ome-neşti se datorează adesea persistenţei unei orbiri de tinereţe: pe cînd eram copil, frumuseţea universului meu japonez mă impresionase atît de mult încît funcţionam încă pe baza acestor rezerve afective. Aveam acum în faţa ochilor monstruozitatea sfidătoare a unui sistem care nega ceea ce iubisem şi cu toate astea rămî-neam fidelă unor valori în care nu mai credeam.

Nu mi-am pierdut obrazul. Timp de şapte luni, am fost la post în toaleta companiei Yumimoto.

Începu deci o viaţă nouă. Oricît de bizar ar putea părea, nu aveam impresia că mă aflu la limita cea mai dejos. Meseria asta, luată pe toate părţile, era mult mai puţin atroce decît cea de contabilă – mă refer aici la postul meu de verificatoare a cheltuielilor din călătoriile de afaceri. Între a extrage dintr-un calculator, cît e ziua de lungă, numere din ce în ce mai schizofrenice şi a extrage rulouri de hîrtie igienică dintr-o debara, nu am nici o ezitare.

În noua mea carieră, nu mă simţeam depăşită de evenimente. Creierul meu handicapat înţelegea natura problemelor care i se prezentau. Nu mai aveam de căutat cursul de schimb al mărcii din 19 martie ca să transform în yeni factura de la hotel, să compar apoi rezultatul meu cu cel obţinut de domnul în cauză şi să mă întreb de ce lui îi ieşea 23 254, iar mie 499 212. Trebuia să transform murdăria în curăţenie şi lipsa de hîrtie în prezenţă a hîrtiei.

Igienă sanitară nu se poate fără igienă mentală. Celor care nu vor pregeta să considere nedemnă supunerea mea în faţa unei decizii abjecte se cuvine să le spun următoarele: niciodată, nici măcar o singură clipă pe parcursul acestor şapte luni, n-am avut sentimentul că aş fi umilită.

Din momentul în care am primit incredibila numire pe post, am intrat într-o altă dimensiune a existenţei: universul deriziunii pure şi simple. Îmi închipui că realizasem această trecere din reflex: ca să suport cele şapte luni pe care aveam să le petrec acolo, trebuia să-mi schimb referinţele, să întorc cu susul în jos ceea ce pînă atunci îmi ţinuse loc de repere.

Şi, printr-o transformare salvatoare a facultăţilor mele imunitare, această răsturnare a fost instantanee. Imediat, în mintea mea, murdăria a devenit curăţenie, ruşinea a devenit glorie, torţionarul victimă, iar sordidul comic.

Insist asupra acestui ultim cuvînt: am trăit în acele locuri (sînt datoare s-o spun) perioada cea mai plină de haz a existenţei mele, care nu dusese totuşi lipsă de aşa ceva. Dimineaţa, încă din metroul care mă aducea la Yumimoto, mă şi apuca rîsul cînd mă gîndeam la ce mă aştepta. Iar cînd îmi exercitam înaltele funcţiuni, trebuia să lupt împotriva unor accese furioase de rîs incontrolabil.

În companie, alături de vreo o sută de bărbaţi, erau, după

toate aparenţele, şi cinci femei, dintre care Fubuki era singura care obţinuse statutul de funcţionar superior. Mai rămîneau deci trei angajate, iar acestea lucrau la alte etaje: eu nu eram acreditată însă decît la toaleta de la etajul patruzeci şi patru. Prin urmare, toaleta doamnelor de la etajul patruzeci şi patru era, ca să zicem aşa, domeniul particular al şefei mele şi al meu.

În paranteză fie spus, mărginirea mea geografică la etajul patruzeci şi patru dovedea, dacă mai era nevoie, futilitatea absolută a numirii mele. Dacă ceea ce militarii numesc cu eleganţă „urme de frînare" îi jenau în asemenea hal pe vizitatori, nu văd de ce la etajul patruzeci şi trei sau patruzeci şi cinci situaţia ar fi fost mai puţin stînjenitoare.

N-am aruncat în balanţă acest argument. Dacă m-aş fi apucat s-o fac, cu siguranţă mi s-ar fi zis: „Foarte adevărat. De acum înainte, jurisdicţia dumneavoastră se extinde şi asupra celorlalte etaje". Ambiţia mea era satisfăcută cu cît aveam.

Răsturnarea valorilor mele nu era o simplă fantasmă. Fubuki era de-a dreptul umilită de ceea ce ea interpreta probabil drept o manifestare a forţei mele de inerţie. Era clar că mizase pe demisia mea. Rămînînd, îi jucasem un renghi. Dezonoarea i se întorcea drept în faţă.

Bineînţeles, această înfrîngere nu a fost niciodată consfinţită prin vorbe. Am avut totuşi probe.

Astfel, mi-a fost dat să-l întîlnesc, la toaleta masculină, pe domnul Haneda în persoană. Amîndoi am fost foarte impresionaţi: eu, fiindcă era greu să ţi-l închipui pe Dumnezeu în acel loc; iar el, probabil fiindcă nu era la curent cu promovarea mea.

Pentru o clipă, zîmbi, crezînd că, în stîngăcia-mi legendară, greşisem toaleta.

Zîmbetul îi pieri cînd mă văzu luînd ruloul de pînză care nu mai era nici uscată, nici curată şi înlocuindu-l cu altul. Atunci pricepu şi nu mai îndrăzni să mă pri-vească. Părea foarte jenat.

Nu mă aşteptam ca acest episod să-mi schimbe soarta. Domnul Haneda era un preşedinte prea bun ca să pună în discuţie ordinele vreunui subordonat de-al său, cu atît mai mult cu cît ele proveneau de la singurul funcţionar de sex feminin din întreprinderea sa. Am avut totuşi motive să cred că Fubuki trebuise să-i dea nişte explicaţii cu privire la această numire.

A doua zi, într-adevăr, la toaleta doamnelor, îmi spuse cu voce calmă:

— Dacă aveţi motive să vă plîngeţi, mie trebuie să mi le spuneţi.

— Nu m-am plîns nimănui.

— Ştiţi foarte bine la ce mă refer. Nu ştiam chiar aşa de bine. Ce-ar fi trebuit să fac ca să nu las impresia că m-aş plînge? Să plec imediat în goană ca să dau de înţeles că într-adevăr greşisem toaleta?

Cert e că fraza şefei. mi-a plăcut la nebunie: „Dacă aveţi motive să vă plîngeţi...". Partea care-mi plăcea cel mai mult din acest enunţ era acel „dacă": trebuia luat în considerare şi cazul în care n-aş fi avut astfel de motive.

Ierarhia mai autoriza încă două persoane să mă scoată de aici: domnul Omochi şi domnul Saito.

Se înţelege de la sine că vicepreşedintele nu se îngrijora pentru soarta mea. Dimpotrivă, el a fost cel mai entuziasmat de numirea mea. Trecînd pe lîngă mine la budă, îmi spunea, jovial:

— E bine să ai un post, nu?

O spunea fără nici o ironie. Credea desigur că această sarcină avea să-mi aducă trebuincioasa împlinire sufletească ce nu putea izvorî decît din muncă. Faptul că o fiinţă atît de incapabilă ca mine îşi găsea în sfirşit un loc în societate consti-tuia în ochii săi un eveniment pozitiv. Pe de altă, probabil răsufla uşurat că nu mai trebuia ca el să mă plătească, iar eu să stau degeaba.

Dacă cineva i-ar fi atras atenţia că numirea asta mă umilea, ar fi izbucnit:

— Cum adică? E mai prejos de demnitatea ei? Ar trebui să fie fericită că lucrează aici.

Cazul domnului Saito era foarte diferit. Părea profund indispus de povestea asta. Remarcasem deja că era mort de frică în faţa lui Fubuki: degaja de patruzeci de ori mai multă forţă şi autoritate decît dînsul. N-ar fi îndrăznit să intervină pentru nimic în lume.

De fiecare dată cînd trecea pe lîngă mine la toaletă, un rictus nervos se înstăpînea pe faţa lui sfrijită. Şefa mea avusese dreptate cînd îmi vorbise despre omenia domnului Saito. Era bun, dar fricos.

Cel mai jenant a fost să-l întîlnesc în acele locuri pe minunatul domn Tenshi. A intrat, m-a văzut şi s-a schimbat la faţă. o dată trecută surpriza, deveni portocaliu. Murmură:

— Amelie-san...

Se opri aici, înţelegînd că nu era nimic de spus. Avu atunci o atitudine uimitoare:

Ieşi imediat, fără să fi efectuat nici una dintre operaţiunile prevăzute pentru acel loc.

Nu ştiu dacă nevoia sa dispăruse sau dacă s-a dus la toaletă la alt etaj. Am văzut astfel că, încă o dată, domnul Tenshi găsise soluţia cea mai nobilă: modul său de a-şi manifesta dezaprobarea faţă de soarta mea consta în boicotarea toaletei de la etajul patruzeci şi patru. Căci nu mai călcă niciodată pe-acolo – şi, oricît de angelic ar fi fost, făptura sa nu era alcătuită numai din spirit.

Curînd mi-am dat seama că propăvăduise cuvîntul cel bun împrejurul său; în scurtă vreme, nici un membru al sectorului de produse lactate nu-mi mai frecventa vizuina. Şi, puţin cîte puţin, am constatat o scădere progresivă a interesului pentru toaleta masculină chiar şi din partea celorlalte sectoare.

Îl binecuvîntam pe domnul Tenshi. Pe deasupra, acest boicot constituia o adevărată răzbunare faţă de Yumimoto: angajaţii care alegeau să meargă la etajul patruzeci şi trei pierdeau, aşteptînd liftul, un timp pe care l-ar fi putut pune în slujba companiei. în Japonia, asta se cheamă sabotaj: una dintre cele mai grave crime nipone, atît de odioasă încît se foloseşte cuvîntul franţuzesc, căci trebuie să fii străin ca să-ţi treacă prin cap o asemenea mîrşăvie.

Această solidaritate m-a înduioşat şi a constituit un deliciu pentru pasiunea mea filologică: deşi la originea cuvîntului „boicot" se află un proprietar irlandez pe nume Boycott, se poate totuşi presupune că etimologia patronimului său conţine o aluzie la un băiat. Iar blocada departamentului aflat în îngrijirea mea a fost, într-adevăr, exclusiv masculină.

Nu a existat nici un girlcott. Dimpotrivă, Fubuki părea mai ahtiată ca oricînd de mersul la toaletă. Începu chiar să vină să se spele pe dinţi de două ori pe zi: nici nu ne închipuim ce efecte benefice are ura asupra igienei buco-dentare. Aşa de mare-i era ciuda pe mine pentru că nu demisionasem, încît se folosea de orice pretext ca sa vină să-mi dea cu tifla.

Comportamentul ăsta mă distra. Fubuki credea că mă deranjează, pe cînd eu, dimpotrivă, eram încîntată să am atît de multe ocazii de a-i admira frumuseţea tumultuoasă în acel gineceu ce ne era

rezervat doar nouă. N-a existat budoar mai intim decît toaleta pentru doamne de la etajul patruzeci şi patru: cînd uşa se deschidea, ştiam precis că era şefa mea, deoarece celelalte trei femei lucrau cu un etaj mai jos. Era aşadar un spaţiu închis, racinian, în care două actriţe de tragedie se întîlneau de mai multe ori pe zi pentru a scrie un nou episod dintr-o încleştare turbată de patimă.

Încetul cu încetul, lipsa de popularitate a toaletei pentru domni de la etajul patruzeci şi patru deveni un pic prea vădită. Abia de mai vedeam vreo doi sau trei aiuriţi ori pe vicepreşedinte. Acestuia din urmă, îmi închipui, i-a sărit ţandăra şi a sesizat autorităţile.

Trebuie să fi fost o veritabilă problemă de tactică: oricît de dirijişti erau, mai-marii companiei nu puteau totuşi să le ordone funcţionarilor să meargă să-şi facă nevoile la etajul lor, iar nu la cel de mai jos. Pe de altă parte, nu puteau tolera un act de sabotaj. Prin urmare, trebuia acţionat. Dar cum?

Bineînţeles, responsabilitatea acestei infamii căzu asupra mea. Fubuki intră în gineceu şi-mi spuse cu o figură ameninţătoare:

— Aşa nu se mai poate. Iarăşi îi incomodezi pe cei din jur.

— Ce-am mai făcut?

— Ştii prea bine.

— Vă jur că nu.

— N-ai băgat de seamă că domnii nu mai îndrăznesc să frecventeze toaleta de la etajul patruzeci şi patru? Pierd timp mergînd la alte etaje. Prezenţa dumitale îi jeneză.

— Înţeleg. Dar nu eu am ales să fiu aici. Ştiţi asta.

— Neobrăzato! Dacă ai fi capabilă să te comporţi cu demnitate, nu s-ar întîmpla astfel de lucruri.

Mi-am încruntat sprîncenele:

— Nu văd ce are a face demnitatea mea în toată treaba asta.

— Dacă te uiţi la bărbaţii care vin la toaletă la fel cum te uiţi la mine, atitudinea lor este uşor de explicat.

Am izbucnit în rîs:

— Liniştiţi-vă, nu-i privesc cîtuşi de puţin.

— Şi atunci de ce sînt incomodaţi?

— E normal. Simpla prezenţă a unei fiinţe de sex opus îi poate intimida.

— Şi de ce nu tragi învăţămintele care se impun?

— Ce învăţăminte vreţi să trag?

— De a nu mai fl acolo! Mi se lumină chipul:

— Sînt eliberată din funcţiile mele de la toaleta pentru domni? O, mulţumesc!

— N-am spus asta!

— Atunci nu înţeleg.

— Ei bine, de cum intră un bărbat, ieşi. Şi aşteaptă să plece.

— De acord. Dar, cînd sînt în toaleta pentru doamne, n-am de unde să ştiu dacă la domni este cineva. Doar dacă...

— Ce?

Mi-am luat o mutră cît mai stupidă şi mai neroadă.

— Am o idee! E de-ajuns să se instaleze o cameră video în toaleta masculină, cu ecranul de supraveghere în cea a doamnelor şi-atunci aş şti cînd mă pot duce dincolo.

Fubuki se uită la mine cu stupefaţie:

— o cameră video în toaleta bărbaţilor? Ţi se mai întîmplă să şi gîndeşti înainte de a deschide gura?

— Din moment ce domnii nu sînt la curent! am continuat cu candoare.

— Taci! Eşti o imbecilă!

— Să sperăm. Închipuiţi-vă că aţi fi dat postul ăsta cuiva inteligent!

— Cu ce drept îmi răspunzi ?

— Ce am de pierdut? E imposibil să-mi daţi un post inferior!

De data asta mersesem prea departe. Am crezut că şefa mea face infarct. Mă sfîşia din priviri.

— Atenţie! Nu ştii ce ţi s-ar putea întîmpla.

— Spuneţi-mi.

— Ia seama. Şi fă aşa încît să dispari din toaleta masculină cînd vine cineva.

Plecă. M-am întrebat dacă ameninţarea era reală ori şefa se grozăvea.

M-am supus aşadar noilor ordine, uşurată să frecventez mai puţin un loc în care, vreme de două luni, avusesem zdrobitorul privilegiu să descopăr că masculul nipon nu era nicidecum distins. Pe cît de terorizată era japoneza de cel mai mărunt zgomot produs de persoana sa, pe-atît de puţin se sinchisea japonezul.

Chiar şi după reducerea prezenţei mele acolo, am constatat

că membrii sectorului de produse lactate nu-şi reluaseră obiceiurile la etajul patruzeci şi patru: sub impulsul şefului, boicotul lor continua. Binecuvîntat fie domnul Tenshi în vecii vecilor.

De fapt, în urma numirii mele, să mergi la toaleta întreprinderii devenise un act politic.

Bărbatul care mai frecventa încă toaleta de la etajul patruzeci şi patru spunea:

„Supunerea mea în faţa autorităţii este absolută şi nu mă interesează dacă străinii sînt umiliţi. De altfel, nici n-au ce căuta la Yumimoto".

Cel care refuza să mai meargă acolo exprima următoarea opinie: „îmi respect şefii, dar asta nu mă împiedică să-mi păstrez spiritul critic faţă de unele dintre deciziile lor. Pe de altă parte, cred că Yumimoto ar ieşi în cîştig folosindu-i pe străini în anumite posturi de răspundere în care ne-ar putea fi utili".

Niciodată un cabinet de toaletă n-a fost teatrul unei dezbateri ideologice cu o miză atît de profundă.

Orice existenţă cunoaşte într-o bună zi un traumatism primar care o împarte într-un înamte şi un după şi a cărui amintire, chiar furişă, e de-ajuns ca să încremeneşti de groază iraţională, animalică şi de nevindecat.

Toaleta pentru doamne a companiei era minunată, căci lumina venea printr-un perete de sticlă, în universul meu, acesta căpătase o importanţă colosală: petreceam ore-n şir în picioare, cu fruntea lipită de sticlă, jucîndu-mă de-a saltul în gol. îmi vedeam corpul căzînd, mă afundam în căderea asta vertiginoasă pînă ameţeam. Din acest motiv, afirm că nu m-am plictisit la postul meu nici măcar o clipă.

Eram în plin exrciţiu de defenestrare cînd se dezlănţui o nouă dramă. Am auzit uşa deschizîndu-se în spatele meu. Nu putea fi decît Fubuki; şi totuşi, nu era zgomotul clar şi rapid făcut de torţionara mea la trecerea pragului. Era ca şi cum uşa ar fi fost trîntită la pămînt. lar paşii care urmară nu erau aceia ai unor pantofi cu toc, ci aceia grei şi dezlănţuiţi ai unui yeti în rut.

Toate astea se derulară foarte repede, abia dacă am avut timp să mă întorc ca să văd prăvălindu-se asupra mea masa vicepreşedintelui.

Microsecundă de uimire („Cerule! Un bărbat – dacă namila

asta se putea numi bărbat – la doamne!"), apoi o veşnicie de panică.

M-a înhăţat cum o înşfacă King Kong pe blondină şi m-a tras afară. Eram o jucărie în braţele lui. Frica mea a atins culmea cînd am văzut că mă duce la toaleta domnilor.

Ameninţările lui Fubuki îmi reveniră în memorie: „Nu ştii ce ţi s-ar putea întîmpla". Nu glumise. Aveam să plătesc pentru păcatele mele. Inima-mi încetă să mai bată. Creierul meu îşi scrise testamentul.

Îmi amintesc că gîndisem: „O să te violeze şi-o să te asasineze. Da, dar în ce ordine? Numai de te-ar omorî înainte!".

Un bărbat se spăla pe mîini la chiuvete. însă vai, prezenţa acestei terţe persoane nu păru să schimbe cu nimic planurile domnului Omochi. Deschise uşa unei cabine şi mă zvîrli pe budă.

„Ţi-a sunat ceasul", mi-am zis.

Începu să urle convulsiv trei silabe. Eram atît de îngrozită încît nu înţe-legeam: credeam că era *banzai*-ul piloţilor kamikaze adaptat la cazul precis al violenţei sexuale.

În culmea turbării, continua să strige cele trei sunete. Deodată se făcu lumină şi am putut desluşi bolboroseala:

— *No pepa*! *No pepa*! Adică, în nipono-americană:

— *No paper*! *No paper*!

Vicepreşedintele alesese deci această manieră delicată ca să mă anunte că era lipsă de hîrtie în acele locuri.

Am şters-o la iuţeală spre debaraua a cărei cheie îmi fusese încredinţată şi m-am întors în goană, simţind cum mi se taie picioarele, cu braţele încărcate de rulouri. Domnul Omochi se uită la mine cum le instalam, îmi urlă ceva, probabil nu un compliment, mă zvîrli afară şi se izolă în cabina acum bine echipată.

Cu inima sfişiată, m-am refugiat în toaleta doamnelor. M-am ghemuit într-un colţ şi am început să plîng cu lacrimi analfabete.

Ca din întîmplare, acela fu şi momentul ales de Fubuki să vină să se spele pe dinţi. o vedeam, în oglindă, cu gura plină de spuma pastei de dinţi, uitîndu-se cum plîng. Ochii ei jubilau.

Pentru o clipă, mi-am urît şefa pînă acolo încît i-am dorit moartea. Gîndindu-mă brusc la coincidenţa dintre patronimul său şi un cuvînt latinesc care pica la ţanc, am fost cît pe ce să-i strig:

„Memento mori!".

În urmă cu şase ani, îmi plăcuse la nebunie un film japonez

care se chema *Furyo* – titlul englez era *Merry Christmas, mister Lawrence*. Totul se petrecea în timpul războiului din Pacific, prin 1944. O bandă de soldaţi britanici erau prizonieri într-un lagăr militar nipon. Între un englez (David Bowie) şi un şef japonez (Ryuichi Sakamoto) se înfiripau ceea ce unele manuale şcolare numesc „relaţii paradoxale".

Poate fiindcă mă aflam pe-atunci la o vîrstă foarte fragedă, filmul lui Oshima mi se păruse deosebit de zguduitor, mai ales scenele de confruntare tulbure între cei doi eroi. Se termina cu condamnarea la moarte a englezului de către nipon.

Una dintre scenele cele mai delicioase ale acestui lung metraj era cea în care, spre sfirşit, japonezul venea să-şi contemple victima pejumătate moartă. Drept supliciu, se hotărîse s-o îngroape în pămînt, lăsîndu-i doar capul afară, în bătaia soarelui: ingenioasa stratagemă ucidea prizonierul prin trei metode diferite în acelaşi timp – setea, foamea şi insolaţia.

Era cu atît mai potrivit cu cît blondul britanic avea o carnaţie susceptibilă de a fi prăjită. Iar cînd căpetenia războinică, ţeapănă şi demnă, venea să se reculeagă la obiectul „relaţiei paradoxale", chipul muribundului avea culoarea unui roast-beef prăjit prea tare, puţin înnegrit. Aveam şaisprezece ani şi acest mod de a muri mi se părea o frumoasă dovadă de iubire.

Nu mă puteam împiedica să nu văd o înrudire de situaţie între povestea asta şi propriile mele tribulaţii în compania Yumo-moto. Desigur, pedeapsa pe care o înduram eu era diferită. Eram însă prizonieră de război într-un lagăr nipon, iar torţionara mea era de o frumuseţe cel puţin egală cu a lui Ryuichi Sakamoto.

Într-o zi, în timp ce se spăla pe mîini, am întrebat-o dacă văzuse filmul. A încuviinţat. Cred că eram curajoasă în ziua aceea, căci am continuat:

— V-a plăcut?

— Muzica era fainã. Păcat că era o poveste falsă.

(Fără să ştie, Fubuki practica revizionismul soft specific încă multor tineri din ţara Soarelui-Răsare: compatrioţii săi n-aveau nimic să-şi reproşeze în legătură cu ultimul război, iar incursiunile lor în Asia avuseseră scopul de a-i proteja pe indigeni împotriva naziştilor. Nu aveam eu căderea să discut despre asta.)

— Cred că trebuie văzută acolo o metaforă, m-am mulţumit

să zic.

— Ce metaforă?

— A raportului cu celălalt. A raporturilor dintre mine şi dumneavoastră, de pildă.

S-a uitat la mine perplexă, părînd să se întrebe ce-o mai fi născocit handicapata asta mintală.

— Da, i-am dat eu înainte. Între mine şi dumneavoastră există aceeaşi diferenţă ca între David Bowie şi Ryuichi Sakamoto. Occidentul şi Orientul. Dincolo de aparentul conflict, aceeaşi curiozitate reciprocă, aceleaşi judecăţi greşite care maschoază o reală dorinţă de înţelegere.

Degeaba mă mărginisem la litote dintre cele mai ascetice, îmi dădeam seama că mersesem deja prea departe.

— Nu, zise şefa mea cu sobrietate.

— De ce?

Cum avea să răspundă? Singura greutate era să aleagă: „N-am nici o curiozitate în privinţa dumitale", „ n-am nici o dorinţă de a mă înţelege cu dumneata", „cîtă neobrăzare să îndrăzneşti să-ţi compari soarta cu cea a unui prizonier de război!" sau „între aceste personaje era ceva tulbure în care eu nu mă regăsesc sub nici o formă".

Dar nu. Fubuki se arătă foarte abilă. Cu voce neutră şi politicoasă, se mulţumi să-mi dea un răspuns mult mai percutant, deşi curtenitor:

— Nu mi se pare că ai semăna cu David Bowie.

Trebuia să recunoşti că avea dreptate.

Era ceva rarisim să vorbesc de cînd căpătasem postul ăsta. Nu era interzis, şi totuşi, o regulă nescrisă mă oprea s-o fac. Ciudat, dar cînd îndeplineşti o misiune atît de puţin glorioasă, singura manieră de a-ţi păstra onoarea constă în a tăcea.

Într-adevăr, dacă o femeie care spală budele pălăvrăgeşte, eşti înclinat să crezi că-şi face treaba cu dragă inimă, că acolo îi este locul şi că postul respectiv îi inspiră o asemenea bucurie încît îi vine să ciripească.

În schimb, dacă tace, înseamnă că-şi trăieşte munca ca pe o penitenţă monahală. Retrasă în muţenia sa, îşi ispăşeşte canonul spre iertarea păcatelor omenirii. Bernanos vorbeşte despre copleşitoarea banalitate a Răului; ea, femeia care spală budele, cunoaşte copleşitoarea banalitate a dejecţiei, mereu aceeaşi dincolo de unele dispa-

rităţi respingătoare.

Tăcerea sa dă glas consternării sale. Ea este carmelita toaletelor.

Tăceam deci şi gîndeam tot mai mult. De exemplu, în ciuda lipsei de asemănare dintre mine şi David Bowie, consideram că făcusem o comparaţie viabilă. Între cazul meu şi al său exista realmente o înrudire de situaţie. Fiindcă, oricum, de vreme ce mă numise într-un post atît de murdar, sentimentele lui Fubuki faţă de mine n-aveau cum să fie dintre cele mai limpezi.

Mai avea şi alţi subordonaţi în afară de mine. Nu eram singura persoană pe care o ura şi-o dispreţuia. Ar fi putut să-i martirizeze şi pe alţii, nu numai pe mine. Or, ea nu-şi exercita cruzimea decît asupra mea. Probabil că era un privilegiu.

Am hotărît s-o iau ca pe o predestinare.

Aceste pagini ar putea lăsa să se creadă că nu aveam nici un fel de viaţă exterioară companiei Yumimoto. Nu e chiar aşa. Aveam, în afara companiei, o existenţă care nu era nici pe departe goală sau insignifiantă.

Am hotărît totuşi să nu vorbesc despre asta aici. Mai întîi pentru că ar fi în afara subiectului. Apoi, pentru că – dat fiind programul meu de muncă – această viaţă privată era cel puţin limitată de timp.

Dar mai cu seamă din raţiuni de ordin schizofrenic: cînd eram la post, în toaleta de la etajul patruzeci şi patru al companiei Yumimoto, frecînd la vestigiile necurăţeniilor unui funcţionar, îmi era cu neputinţă să concep că în afara acelui imobil, la unsprezece staţii de metrou de-acolo, exista un loc în care nişte oameni mă iubeau, mă respectau şi nu vedeau nici o legătură între mine şi o perie de curăţat WC-uri.

Cînd partea asta nocturnă a cotidianului meu îmi venea în minte la locul de muncă, nu puteam gîndi decît un singur lucru: „Nu. Ai inventat şi casa, şi pe indivizii ăia. Dacă ai impresia că există dinainte de ultima ta numire, e o iluzie.

Deschide ochii: ce înseamnă carnea acestor fragile fiinţe dragi pe lîngă eternitatea faianţei de la grupul sanitar? Aminteşte-ţi fotografiile cu oraşe bombardate: oamenii sînt morţi, casele distruse, dar toaletele tot se înalţă mîndre spre cer, cocoţate pe ţevăraia în erecţie. După ce Apocalipsa îşi va fi înfăptuit lucrarea, oraşele nu vor

mai fi decît nişte păduri de bude. Camera liniştită în care dormi, persoanele pe care le iubeşti sînt nişte creaţii compensatorii ale minţii tale. E tipic pentru fiinţele care execită o meserie jalnică să proiecteze ceea ce Nietzsche numeşte o lume ideală, un paradis terestru sau celest în care îşi dau toată silinţa să creadă pentru a se consola cu condiţia lor infectă. Edenul lor mental e cu atît mai frumos cu cît sarcina le este mai josnică. Crede-mă: nimic nu există în afara toaletei de la etajul patruzeci şi patru. Totul e acum şi aici".

Mă apropiam atunci de peretele de sticlă, parcurgeam din priviri cele unspre-zece staţii de metrou şi, la capătul drumului, mă uitam: nu se putea vedea sau închipui nici o casă. „Vezi bine: căminul ăsta tihnit e rodul imaginaţiei tale".

Nu-mi mai rămînea decît să-mi lipesc fruntea de sticlă şi să mă arunc pe fereastră. Sînt singura persoană din lume căreia i s-a întîmplat acest miracol: defenestrarea mi-a salvat viata.

Fărîme din trupul meu trebuie să mai fie şi azi risipite prin tot oraşul.

Lunile au trecut. Cu fiecare zi, timpul îşi pierdea din consistenţă. Eram inca-pabilă să aflu dacă se scurgea repede sau încet. Memoria mea începea să funcţio-neze după principiul WC-ului: seara, trăgeam apa. O perie mentală elimina ultimele urme de murdărie.

Curăţare rituală care nu servea la nimic, deoarece în fiecare dimineaţă closetul meu cerebral era mînjit din nou.

Aşa cum au remarcat majoritatea muritorilor, toaleta este un loc propice meditaţiei. Pentru mine, care devenisem o carmelită a acelor locuri, asta a fost ocazia de a reflecta. Şi acolo am înţeles un lucru mare: acela că, în Japonia, existenţa înseamnă întreprinderea.

E, desigur, un adevăr ce-a fost deja scris într-o mulţime de tratate de economie consacrate acestei ţări. Dar între a citi o frază într-o carte şi a o trăi există un zid de diferenţă. Puteam acum să-i pătrund înţelesul pentru membrii companiei Yumimoto şi pentru mine.

Calvarul meu nu era mai rău decît al lor. Era doar mai degradant. Pentru atîta lucru, nu invidiam soarta celorlalţi. Era la fel de mizerabilă ca şi a mea.

Contabilii care petreceau zece ore pe zi transcriind cifre erau în ochii mei nişte victime sacrificate pe altarul unei divinităţi lipsite de măreţie şi mister. De cînd e lumea, cei sărmani şi-au închinat viaţa

unor realităţi care îi depăşeau: înainte, puteau măcar să presupună vreo cauză mistică pentru această risipă. Acum, nu puteau să-şi mai facă iluzii. Îşi sacrificau existenţa pentru nimic.

Japonia este ţara cu cea mai ridicată rată a sinuciderii, o ştie oricine. În ce mă priveşte, ceea ce mă miră este că sinuciderea nu e şi mai frecventă.

Iar în afara întreprinderii, ce-i aşteaptă pe contabilii cu creierul spălat de cifre? Berea obligatorie cu colegii la fel de trepanaţi ca şi ei, orele de înghesuială în metrou, o soţie deja adormită, nişte copii deja obosiţi, somnul care te aspiră ca o chiuvetă ce se goleşte, rarele vacanţe cărora nimeni nu le cunoaşte modul de folosire: nimic care să merite numele de viaţă.

Şi cel mai rău e cînd te gîndeşti că, la scară mondială, oamenii ăştia sînt nişte privilegiaţi.

Veni şi decembrie, luna demisiei mele. Cuvîntul ăsta ar putea să uimească: mă apropiam de sfirşitul contractului, nu trebuia deci să demisionez. Şi totuşi trebuia. Nu mă puteam mulţumi să aştept seara de 7 ianuarie şi să plec după cîteva strîngeri de mîini. Într-o ţară în care pînă de curînd, cu contract sau fără, erai în mod automat angajat pe viaţă, nu părăseai un loc de muncă fără a îndeplini toate formalităţile.

Ca să respect tradiţia, trebuia să-mi prezint demisia la fiecare treaptă ierarhică, adică de patru ori, începînd cu partea de jos a piramidei: mai întîi lui Fubuki, după aceea domnului Saito, apoi domnului Omochi şi, în final, domnului Haneda.

M-am pregătit mental pentru această ceremonie. Era de la sine înţeles că voi respecta cu stricteţe marea regulă: să nu mă plîng.

De altfel, primisem un consemn părintesc: afacerea nu trebuia să umbrească în nici un caz bunele relaţii dintre Belgia şi ţara Soarelui-Răsare. Nu trebuia deci să dau de înţeles vreunui nipon că întreprinderea se purtase rău cu mine. Singurele motive pe care aveam dreptul să le invoc – căci trebuia să explic raţiunile ce mă determinau să părăsesc un post atît de avantajos – trebuiau să fie argumente enunţate la persoana întîi singular.

Din punctul de vedere al logicii pure, asta mă scutea de deliberări: însemna că trebuia să iau întreaga vinovăţie asupra mea. O asemenea atitudine nu putea să nu fie ridicolă, dar plecam de la principiul că salariaţii Yumimoto vor fi recunoscători văzînd că procedez

astfel pentru a-i ajuta să nu-şi piardă obrazul şi mă vor întrerupe, protestînd: „Nu vă acuzaţi pe nedrept, sînteţi o persoană foarte capabilă!".

Am solicitat şefei mele o întrevedere. Mi-a dat întîlnire la sfirşitul după-amiezii într-un birou gol. Chiar înainte de a mă duce, un demon mi-a şoptit la ureche:

„Spune-i că, pe post de madam Pipi, poţi cîştiga mai mult în altă parte". Mi-a fost foarte greu să-i astup gura acestui diavol, iar cînd am luat loc în faţa frumoasei eram deja muncită de un rîs nebun.

Demonul profită de moment ca să-mi strecoare o sugestie: „Spune-i că rămîi numai dacă se pune la budă o farfurie în care fiecare utilizator are să lase cincizeci de yeni".

Mi-am muşcat obrajii pe dinăuntru ca să rămîn serioasă. Era atît de greu încît nu reuşeam să vorbesc.

Fubuki suspină :

— Ei bine? Aveaţi ceva să-mi spuneţi? Ca să-mi ascund gura ce se strîmba, am plecat capul cît am putut, ceea ce mi-a dat o înfăţişare umilă de care şefa trebuie să fi fost satisfăcută.

— Contractul meu se apropie de sfirşit şi voiam să vă anunţ, cu tot regretul de care sînt capabilă, că nu voi putea să-l reînnoiesc.

Vocea mea, supusă şi temătoare, era cea a subalternei arhetipale.

— A? Şi de ce? mă întrebă ea sec. Ce întrebare formidabilă! Vasăzică nu eram singura care juca teatru. Nu m-am lăsat mai prejos şi i-am dat un răspuns caricatural:

— Compania Yumimoto mi-a dat mari şi nenumărate ocazii de a-mi dovedi capa-citățile. Pentru asta, îi voi fi veşnic recunoscătoare. Numai că, vai, n-am putut să mă arăt la înălţimea onoarei ce-mi era acordată.

Am fost nevoită să mă opresc ca să-mi muşc din nou obrajii, atît de comic mi se părea ceea ce debitam. Fubuki nu părea să considere că ar fi ceva amuzant, căci spuse:

— Aşa este. După dumneavoastră, de ce nu aţi fost la înălţime?

Nu m-am putut abţine să nu ridic capul şi s-o privesc cu stupefacţie: era oare posibil să mă întrebe de ce nu eram la înălţimea budelor companiei? Nevoia sa de a mă umili era chiar atît de lipsită de măsură? Şi, dacă da, atunci care putea fi adevărata natură a sentimentelor ei faţă de mine?

Privind-o în ochi, ca să nu-i ratez reacţia, am pronunţat următoarea enormitate:

— Fiindcă nu aveam capacităţile inte-lectuale necesare.

Puţin îmi păsa care erau capacităţile intelectuale necesare pentru a curăţa un closet murdar, dar vroiam să văd dacă o atît de grotescă dovadă de supunere va fi pe gustul torţionarei mele.

Chipul ei de japoneză bine crescută rămase imobil şi inexpresiv; a trebuit să-l studiez cu seismograful pentru a detecta uşoara crispare a fălcilor provocată de răspunsul meu: juisa.

Pornită pe calea plăcerii, n-avea să se oprească tocmai acum. Continuă:

— Şi eu cred la fel. De unde provine, după dumneavoastră, această incapacitate?

Răspunsul era evident. Mă distram foarte bine:

— Din inferioritatea creierului occidental faţă de creierul nipon.

Încîntată de docilitatea mea în faţa dorinţelor sale, Fubuki găsi o replică echitabilă:

— Sigur că şi asta e o parte din adevăr. Totuşi, nu trebuie exagerată inferioritatea creierului occidental mediu. Nu credeţi că incapacitatea asta provine mai ales dintr-o deficienţă proprie creierului dumneavoastră ?

— Cu siguranţă.

— La început, credeam că aveaţi dorinţa de a sabota Yumimoto. Juraţi-mi că n-o făceaţi intenţionat pe proasta.

— Jur.

— Sînteţi conştientă de handicapul dumneavoastră ?

— Da. Compania Yumimoto m-a ajutat să-mi dau seama de el.

Chipul şefei mele rămînea impasibil, dar după voce simţeam că i se usca gura. Eram fericită să-i ofer în sfirşit un moment de voluptate.

— Intreprinderea v-a făcut aşadar un mare serviciu.

— Îi voi rămîne recunoscătoare în veci. Adoram turnura suprarealistă pe care o lua acest dialog ce o înălţa pe Fubuki pînă la nebănuite culmi ale plăcerii. în fond, era un moment foarte emoţionant.

„Scumpă furtună de zăpadă, dacă mi-e cu putinţă, cu o aşa de mică osteneală, să fiu instrumentul desfătării tale, nu te jena deloc,

asaltează-mă cu fulgii tăi tari şi aspri, cu grindina ta de aşchii de silex, accept să fiu sărmana rătăcită în munţi asupra căreia norii tăi grei de furie să-şi descarce mînia, primesc drept în faţă miile lor de stropi reci ca gheaţa, nu mă costă nimic, şi ce frumos spectacol această nevoie a ta de a-mi cresta pielea cu insulte tăioase, gloanţele tale-s oarbe, scumpă furtună de zăpadă, am refuzat să fiu legată la ochi în faţa plutonului tău de execuţie, căci e atîta amar de vreme de cînd aşteptam să văd plăcerea în ochii tăi."

Am crezut că dorinţele îi fuseseră satisfăcute, căci mi-a pus o întrebare care mi se păru doar de formă:

— Şi după aceea, ce aveţi de gînd? N-aveam de gînd să-i vorbesc despre manuscrisele la care lucram. Am dres-o cu o banalitate:

— Aş putea eventual să predau franceza.

Şefa izbucni într-un rîs dispreţuitor.

— La catedră! Dumneata! Te crezi capabilă să predai!

A naibii furtună de zăpadă, mereu avea un cartuş pe ţeavă!

Mi-am dat seama că nu se săturase. Aşa că n-aveam să-i răspund prosteşte că aveam o diplomă de profesor.

Am lăsat capu-n jos.

— Aveţi dreptate, încă nu sînt destul de conştientă de limitele mele.

— Ce-i drept. Sincer, ce meserie ai putea face?

Trebuia să-i deschid calea către paroxismul extazului.

În vechiul protocol imperial nipon, se stipula că împăratului trebuie să i te adresezi cu „uimire şi cutremur". Am adorat dintotdeauna această formulă care se potriveşte atît de bine cu jocul actorilor din filmele cu samurai, cînd se adresează şefului lor, cu vocea traumatizată de un respect supraomenesc.

Mi-am compus aşadar o expresie de uimire si am început să tremur. Mi-am aţintit privirea plină de spaimă în ochii femeii şi-am îngăimat:

— Credeţi că mă vor accepta la gunoieri ?

— Da! îmi răspunse cu un entuziasm cam exagerat.

Răsuflă adînc. Reuşisem.

A trebuit apoi să-mi prezint demisia domnului Saito. Mi-a dat şi el o întîlnire într-un birou gol, dar, spre deosebire de Fubuki, nu părea să se simtă în largul său cînd m-am aşezat faţă în faţă cu el.

— Contractul meu se apropie de sfirşit şi voiam să vă anunţ cu regret că nu voi putea să-l reînnoiesc.

Chipul domnului Saito se crispă într-o năvală de ticuri. Neizbutind să traduc această mimică, mi-am continuat numărul:

— Compania Yumimoto mi-a dat nenumărate ocazii de a-mi dovedi capacităţile. Îi voi fi veşnic recunoscătoare. Din nefericire, nu am putut să mă arăt la înălţimea onoarei ce-mi era acordată.

Trupul mărunt şi pirpiriu al domnului Saito fu scuturat de nişte tresăriri nervoase. Părea foarte jenat de cele ce spuneam.

— Amelie-san...

Ochii săi căutau prin toate colţurile încăperii ca şi cum acolo avea să găsească un cuvînt de spus. Îl compătimeam.

— Saito-san?

— Eu... noi... îmi pare rău. N-aş fi vrut ca lucrurile să iasă aşa.

Un japonez care se scuză în mod sincer, asta se-ntîmplă aproximativ o dată la o sută de ani. Am fost şocată să văd că domnul Saito acceptase o asemenea umilinţă pentru mine. Era cu atît mai nedrept cu cît el nu avusese nici un amestec în destituirile mele succesive.

— N-are de ce să vă pară rău. Lucrurile s-au petrecut cît de bine s-a putut. Iar cît am fost în companie am avut multe de învăţat.

Şi spunînd asta nu minţeam deloc.

— Aveţi vreun proiect? mă întrebă el cu un zîmbet extrem de încordat şi gentil.

— Nu vă faceţi griji pentru mine. o să găsesc eu ceva.

Sărmanul domn Saito! Tot eu trebuia să-l îmbărbătez pe el. În ciuda relativei sale ascensiuni profesionale, era un nipon ca atîţia alţii, totodată sclav şi călău neîndemînatec al unui sistem care în mod sigur nu-i era pe plac, dar pe care nu l-ar fi denigrat niciodată – din slăbiciune şi din lipsă de imaginaţie.

Veni rîndul domnului Omochi. Eram moartă de frică la gîndul de a rămîne singură cu el în biroul său. Greşeam: vicepreşedintele era cît se poate de bine dispus.

Văzîndu-mă, exclamă:

— Amelie-san!

O spusese în acea nemaipomcnită manieră niponă de a confirma existenţa unei persoane rostindu-i numele.

Vorbise cu gura plină. Ghidîndu-mă numai după felul cum îi

suna vocea, am încercat să diagnostichez natura alimentului. Trebuie să fi fost păstos, lipicios, genul de chestie după care trebuie să-ţi descleiezi dinţii cu limba timp de cîteva minute bune. Prea puţin aderent faţă de cerul gurii ca să fie caramele. Prea gras ca să fie lemn-dulce. Prea gros ca să fie *marshmallow*. Mister.

Am dat drumul la pomelnic, deja bine rodat:

— Contractul meu se apropie de sfirşit şi voiam să vă anunţ cu regret că nu voi putea să-l reînnoiesc.

Delicatesa, aflată pe genunchii săi, era ascunsă privirilor mele de birou. Duse la gură încă o porţie: încărcătura, pe care degetele groase nu-mi îngăduiau s-o văd, fu hăpăită înainte să-mi dau seama de culoarea ei. Am rămas nedumerită.

Obezul băgase de seamă probabil curiozitatea mea faţă de alimentaţia sa, căci trase pachetul şi mi-l vîrî sub ochi. Spre marea mea mirare, am văzut că era nişte ciocolată de un verde pal.

Perplexă, mi-am ridicat privirea temăoare spre vicepreşedinte:

— E ciocolată de pe planeta Marte? începu să urle de rîs. Sughiţa convulsiv:

— *Kassei no chokoreto*! *Kassei no cho-koreto*!

Adică: „Ciocolată de pe Marte! Ciocolată de pe Marte!".

Mi se părea o manieră destul de bizară de a-mi întîmpina demisia. Iar această ilaritate plină de colesterol mă jena foarte tare. Creştea din ce în ce şi vedeam deja clipa în care o criză cardiacă îl va doborî la pămînt sub ochii mei.

Cum o să le explic autorităţilor? „Venisem să-mi prezint demisia. Asta l-a ucis." Nimeni din companie n-ar fi înghiţit o asemenea versiune: eram genul de angajată a cărei plecare nu putea fi decît o veste excelentă.

Cît despre povestea cu ciocolata verde, nimeni nu i-ar da crezare. Nu se moare din cauza unei tablete de ciocolată, fie ea şi de culoarea clorofilei. Teza asasinatului s-ar dovedi mult mai credibilă. Nu de mobiluri aş fi dus eu lipsă.

Pe scurt, trebuia să sper ca domnul Omochi să nu dea ortul popii, căci aş fi fost vinovata ideală.

Mă pregăteam să turui cel de-al doilea cuplet ca să pun capăt acestui taifun de rîs cînd obezul preciză:

— E ciocolată albă cu pepene verde, o specialitate din Hokkaido. Delicios. Au reconstituit la perfecţie gustul pepenelui

japonez. Poftim, gustaţi.

— Nu, mulţumesc.

Îmi plăcea pepenele nipon, dar ideea acelui gust amestecat cu cel de ciocolată albă mă îngreţoşa de-a binelea.

Din motive obscure, refuzul meu îl irită pe vicepreşedinte. Îşi reînnoi ordinul într-o formă politicoasă:

— *Meshiagatte kudasai.*

Adică: „Vă rog, faceţi-mi o favoare şi mîncaţi".

Am refuzat.

Începu să coboare de-a berbeleacul nivelurile de limbă:

— *Tabete.*

Adică: „Mănîncă". Am refuzat. Strigă:

— *Taberu*! Adică: „Haleşte!". Am refuzat. Explodă de mînie:

— Ia stai, cîtă vreme contractul dumitale n-a expirat, trebuie să-mi dai ascultare!

— Ce vă pasă dacă mănînc sau nu ?

— Neruşinato! Nu eati aici ca să-mi pui întrebări, ci ca să-mi execuţi ordinele!

— Ce risc dacă nu le îndeplinesc? Să fiu dată pe uşă afară? Mi-ar conveni.

În clipa următoare, mi-am dat seama că mersesem prea departe. Era de-ajuns să-i vezi mutra domnului Omochi ca să-nţelegi că bunele relaţii belgiano-japo-neze erau pe cale să se deterioreze.

Infarctul său părea iminent. Capul plecat sabia nu-l taie:

— Vă rog să mă iertaţi.

Mai avu destul suflu cît să ragă :

— Haleşte!

Asta-mi era pedeapsa. Cine ar fi crezut că a mînca ciocolată verde putea constitui un act de politică internaţională?

Am întins mîna spre pachet gîndindu-mă că poate tot aşa se întîmplase şi în grădina Edenului: Eva n-avea nici un chef să muşte din măr, dar un şarpe obez apucat de o criză de sadism pe cît de bruscă, pe atît de inexplicabilă o silise s-o facă.

Am rupt un pătrat verzui şi l-am dus la gură. Cel mai tare mă dezgusta culoarea. Am mestecat: spre marea mea ruşine, am văzut că nu era rău deloc.

— E delicios, am zis în silă.

— Aha! Aha! E bună, nu, ciocolata de pe Marte?

Triumfa. Relaţiile nipono-belgiene erau iarăşi excelente.

După ce-am înghiţit cauza acestui casus belli, mi-am reluat numărul:

— Compania Yumimoto mi-a dat numeroase ocazii de a-mi dovedi capacităţile. Îi voi fi veşnic recunoscătoare. Din păcate însă, nu am putut să mă arăt la înălţimea onoarei ce-mi era acordată.

Mai întîi descumpănit – de bună seamă, fiindcă uitase cu desăvîrşire pentru ce venisem să-i vorbesc –, domnul Omochi izbucni în rîs.

În adorabila-mi candoare, îmi închipuisem că umilindu-mă astfel pentru a le salva reputaţia, înjosindu-mă pe mine însămi ca să nu le adresez lor nici un reproş, aveam să stîrnesc nişte proteste politicoase de genul: „Ba da, ba da, cum să nu, aţi fost la înălţime!".

Or, era pentru a treia oară cînd rosteam acest discurs înflăcărat şi nu apăruse încă nici o dezminţire. Fubuki, departe de a-mi contesta cusururile, ţinuse să precizeze că situaţia era chiar mai gravă. Domnul Saito, oricît de jenat ar fi fost de cîte păţisem, nu pusese sub semnul întrebării temeiul autodefăimării mele. Cît despre vicepreşedinte, nu numai că nu avea nimic de obiectat la declaraţiile mele, ci le întîmpina cu o ilaritate dintre cele mai entuziaste.

Constatarea asta îmi aduse aminte o vorbă de-a lui Andre Maurois: „Nu te ponegri singur prea tare, că or să te creadă".

Căpcăunul scoase din buzunar o batistă, îşi şterse lacrimile de rîs şi, spre marea mea uimire, îşi suflă nasul, lucru care în Japonia este o culme a vulgarităţii. Căzusem deci atît de jos încît puteai să-ţi desfunzi nasul în faţa mea fără nici o ruşine

După care oftă:

— Amelie-san!

N-a mai adăugat nimic. Am dedus de aici că, pentru el, cazul era clasat. M-am ridicat, am salutat şi-am tulit-o.

Nu-mi mai rămînea decît Dumnezeu. Niciodată n-am fost atît de niponă ca atunci cînd mi-am prezentat demisia preşedintelui. În faţa lui, jena mea era sinceră şi se exprima printr-un surîs crispat întretăiat de sughiţuri înăbuşite.

Cu o amabilitate extremă, domnul Haneda mă primi în biroul său imens şi luminos.

— Contractul meu se apropie de sfirşit şi voiam să vă anunţ cu părere de rău că nu voi putea să-l reînnoiesc.

— Bineînţeles. Vă înţeleg.

Era primul care-mi comenta decizia cu omenie.

— Compania Yumimoto mi-a dat numeroase ocazii de a-mi dovedi capacităţile. îi voi fi veşnic recunoscătoare. Din păcate, nu am putut să mă arăt la înălţimea onoarei ce-mi era acordată.

Răspunse imediat:

— Nu-i adevărat, ştiţi prea bine. Colaborarea dumneavoastră cu domnul Tenshi a demonstrat că aveţi capacităţi excelente în domeniile care vi se potrivesc.

A, totuşi!

Adăugă oftînd:

— N-aţi avut noroc, aţi căzut într-un moment nepotrivit. Vă dau dreptate că plecaţi, dar să ştiţi că, dacă vreodată vă răzgîndiţi, veţi fi binevenită aici. Cu siguranţă, nu sînt singurul căruia îi veţi lipsi.

Bag mîna-n foc că în privinţa asta se înşela. Totuşi, emoţia mea nu fu mai mică. Vorbea cu o bunătate atît de convingătoare încît eram aproape tristă la gîndul că plecam din acea întreprindere.

Anul Nou: trei zile de repaus ritual şi obligatoriu. Un asemenea farniente are ceva traumatizant pentru japonezi.

Timp de trei zile şi trei nopţi, n-ai voie nici măcar să găteşti. Mănînci feluri reci, pregătite dinainte şi puse la păstrare în superbe cutii de lac.

Printre aceste bucate de sărbătoare, se numără şi *omochi*: nişte prăjituri cu orez după care, înainte, mă dădeam în vînt. De data asta, din raţiuni onomastice, mi-au stat în gît.

De cum duceam la gură un *omochi*, aveam certitudinea că avea să ragă:

„Amelie-san !", izbucnind apoi într-un rîs gras.

Înapoi la companie pentru doar trei zile de muncă. Lumea întreagă avea ochii aţintiţi spre Kuweit şi nu se gîndea decît la ziua de 15 ianuarie.

Eu una aveam ochii aţintiţi la peretele de sticlă de la toaletă si nu mă gîndeam decît la ziua de 7 ianuarie: era ultimatumul meu.

În dimineaţa de 7 ianuarie, nu-mi venea să cred că e adevărat: aşteptasem atît de mult această dată. Mi se părea că eram la Yumimoto de zece ani.

Mi-am petrecut ziua la toaleta de la etajul patruzeci şi patru

într-o atmosferă de religiozitate: cele mai mărunte gesturi le efectuam cu solemnitatea unui sacerdoţiu. Aproape că regretam că nu puteam verifica cuvintele bătrînei carmelite: „În ordinul nostru, primii treizeci de ani sînt mai dificili".

Pe la şase după-amiaza, după ce m-am spălat pe mîini, m-am dus să le strîng pe cele ale cîtorva indivizi care, cu diverse ocazii, îmi dăduseră de înţeles că mă considerau o fiinţă umană. Mîna lui Fubuki nu era printre ele. Am regretat, cu atît mai mult cu cît nu-i purtam deloc ranchiună: mi-am impus să n-o salut numai din orgoliu. Ulterior, atitudinea asta mi s-a părut stupidă: preferîndu-mi propriul orgoliu în dauna contemplării unui chip excepţional făcusem o socoteală greşită.

La şase şi jumătate, am trecut pentru ultima dată pe la carmelite. Toaleta doamnelor era pustie. Urîţenia luminii de neon nu mă împiedică să simt o strîngere de inimă: şapte luni – din viaţa mea? nu; din timpul meu pe această planetă – se scurseseră aici. Nici un motiv de nostalgie. Şi totuşi, simţeam un nod în gît.

Din instinct, m-am dus la fereastră. Mi-am lipit fruntea de sticlă şi am ştiut ce avea să-mi lipsească: nu-i era dat oricui să domine lumea din înaltul etajului patruzeci şi patru.

Fereastra era frontiera dintre lumina oribilă şi minunatul întuneric, dintre toaletă şi infinit, dintre igienic şi imposibil de spălat, dintre apa pe care-o tragi şi cer. Cîtă vreme vor mai exista ferestre, pînă si cea mai măruntă fiinţă omenească de pe pămînt îşi va avea partea sa de libertate.

Pentru o ultimă oară, m-am aruncat în gol. Mi-am privit corpul căzînd.

După ce mi-am potolit setea de defe-nestrare, am părăsit imobilul Yumimoto. Niciodată n-am mai călcat pe-acolo.

Cîteva zile mai tîrziu, m-am întors în Europa.

Pe 14 ianuarie 1991 am început să redactez un manuscris al cărui titlu era *Igiena asasinului*.

Pe 15 ianuarie expira ultimatumul american adresat Irakului. Pe 17 ianuarie era război.

Pe 18 ianuarie, la celălalt capăt al planetei, Fubuki Mori a împlinit treizeci de ani.

Timpul, conform vechilor sale obiceiuri, a trecut.

În 1992 a fost publicat primul meu roman.

În 1993 am primit o scrisoare de la Tokyo. Textul era următorul:

„Amelie-san, Felicitări. Mori Fubuki".

Biletul îmi făcea plăcere, desigur. Un detaliu m-a umplut însă de încîntare: era scris în japoneză.